

MEĐUNARODNI ISPITNI PRAVILNIK ZA RAD SPASILAČKIH PASA

Međunarodne kinološke federacije (FCI) i

Međunarodne organizacije za spasilačke pse (IRO)

Vrijedi od 1. siječnja 2012.

Za HKS preveo: Benet Hunjadi

SADRŽAJ

Uvod

Struktura ispita

Opća pravila

Predispit za spasilačkog psa za traženje po tragu PSP-T P (RH-F E)

Traženje po programu PSP-T P (RH-F E) / Disciplina A

Predispit za spasilačkog psa za traženje u prirodi PSP-P P (RH-FL E)

Traženje po programu PSP-P P (RH-FL E) / Disciplina A

Predispit za spasilačkog psa za traženje u ruševini PSP- R P (RH-T E)

Traženje po programu PSP-R P (RH-T E) / Disciplina A

Poslušnost i prepreke za PSP-T P, P P, R P (RH-F E, FL E, T E) / Disciplina B

Predispit za spasilačkog psa za traženje u lavini PSP-L P (RH-L E)

Traženje po programu PSP-L P (RH-L E) / Disciplina A

Poslušnost i prepreke za PSP-L P (RH-L E) / Disciplina B

Predispit za spasilačkog psa za spašavanje iz vode PSP-V P (RH-V E)

Spašavanje iz vode po programu PSP-V P (RH-W E) / Disciplina A

Poslušnost i prepreke za PSP-V P (RH-W E) / Disciplina B

Ispit za spasilačkog psa za traženje po tragu A stupnja ISP-T A (RH-F A)

Traženje po programu ISP-T A (RH-F A) / Disciplina A

Ispit za spasilačkog psa za traženje po tragu B stupnja ISP-T B (RH-F B)

Traženje po programu ISP-T B (RH-F B) / Disciplina A

Ispit za spasilačkog psa za traženje u prirodi A stupnja ISP-P A (RH-FL A)

Traženje po programu ISP-P A (RH-FL A) / Disciplina A

Ispit za spasilačkog psa za traženje u prirodi B stupnja ISP-P B (RH-FL B)

Traženje po programu ISP-P B (RH-FL B) / Disciplina A

Ispit za spasilačkog psa za traženje u ruševini A stupnja ISP-R A (RH-T A)

Traženje po programu ISP-R A (RH-T A) / Disciplina A

Ispit za spasilačkog psa za traženje u ruševini B stupnja ISP-R B (RH-T B)

Traženje po programu ISP-R B (RH-T B) / Disciplina A

Poslušnost i prepreke za ISP-T, P, R (RH-F, FL, T) / Disciplina B

Ispit za spasilačkog psa za traženje u lavini A stupnja ISP-L A (RH-L A)

Traženje po programu ISP-L A (RH-L A) / Disciplina A

Ispit za spasilačkog psa za traženje u lavini B stupnja ISP-L B (RH-L B)

Traženje po programu ISP-L B (RH-L B) / Disciplina A

Poslušnost i prepreke za ISP-L (RH-L) / Disciplina B

Ispit za spasilačkog psa za spašavanje iz vode A stupnja ISP-V A (RH-W)

Traženje po programu ISP-V A (RH-W A) / Disciplina A

Ispit za spasilačkog psa za spašavanje iz vode B stupnja ISP-V B (RH-W)

Traženje po programu ISP-V B (RH-W B) / Disciplina A

Poslušnost i prepreke za ISP-V (RH-W) / Disciplina B

Sheme

Uvod

Ovaj Ispitni pravilnik za spasilačke pse zajednički su izradili Komisija FCI-a za spasilačke pse i IRO (Međunarodna organizacija za spasilačke pse) te su ga odobrili Predsjedništvo FCI-a i Generalna skupština IRO-a. On zamjenjuje dosad važeći Ispitni pravilnik za spasilačke pse FCI-a i IRO-a. Ispitni pravilnik dogovaran je i sastavljen na njemačkom jeziku. Za prijevode na druge jezike i u dvojbjenim slučajevima mjerodavan je njemački tekst.

Ispitni pravilnik će biti važeći u periodu od pet godina za koje vrijeme će biti preispitan s obzirom na njegovu aktualnost i stečena iskustva u njegovoj primjeni te u slučaju potrebe izmijenjen, prilagođen ili proširen. Za izmjene je potrebna formalna suglasnost nadležnih tijela FCI-a i IRO-a. Pravilnik je važeći za sve članice FCI-a i IRO-a.

Vrijedi od 01. siječnja 2012.

Odlukom Predsjedništva FCI-a 13. i 14. travnja 2011. u Rimu, Italija, i Generalne skupštine IRO-a 09. travnja 2011. u Samoreau, Francuska.

Struktura ispita

Međunarodni ispitni pravilnik za spasilačke pse (IPO-R) obuhvaća sljedeće ispitne kategorije i stupnjeve:

Predispit za spasilačkog psa za traženje po tragu (IRO/FCI: RH-F E)	PSP-T P
Ispit za spasilačkog psa za traženje po tragu A stupnja (IRO/FCI: RH-F A)	ISP-T A
Ispit za spasilačkog psa za traženje po tragu B stupnja (IRO/FCI: RH-F B)	ISP-T B

Predispit za spasilačkog psa za traženje u prirodi (IRO/FCI: RH-FL E)	PSP-P P
Ispit za spasilačkog psa za traženje u prirodi A stupnja (IRO/FCI: RH-FL A)	ISP-P A
Ispit za spasilačkog psa za traženje u prirodi B stupnja (IRO/FCI: RH-FL B)	ISP-P B

Predispit za spasilačkog psa za traženje u ruševini (IRO/FCI: RH-T E)	PSP-R P
Ispit za spasilačkog psa za traženje u ruševini A stupnja (IRO/FCI: RH-T A)	ISP-R A
Ispit za spasilačkog psa za traženje u ruševini B stupnja (IRO/FCI: RH-T B)	ISP-R B

Predispit za spasilačkog psa za traženje u lavini (IRO/FCI: RH-L E)	PSP-L P
Ispit za spasilačkog psa za traženje u lavini A stupnja (IRO/FCI: RH-L A)	ISP-L A
Ispit za spasilačkog psa za traženje u lavini B stupnja (IRO/FCI: RH-L B)	ISP-L B

Predispit za spasilačkog psa za spašavanje iz vode (IRO/FCI: RH-W E)	PSP-V P
Ispit za spasilačkog psa za spašavanje iz vode A stupnja (IRO/FCI: RH-W A)	ISP-V A
Ispit za spasilačkog psa za spašavanje iz vode B stupnja (IRO/FCI: RH-W B)	ISP-V B

Svaki vodič ima mogućnost da u pojedinim kategorijama započne ili Predispitom ili Ispitom A stupnja.

Preduvjet za sudjelovanje na ispitu B stupnja je položen ispit A stupnja u odgovarajućoj kategoriji.

U slučaju neprolaska predispita/ispita, pas predispitu/ispitu iste kategorije može ponovo pristupiti nakon minimalno pet dana.

OPĆA PRAVILA

Općenito

Ispiti za spasilačke pse kvalificiraju svakog pojedinog psa za njegovu svrhu. Položeni ispit je dokaz uspješnog školovanja spasilačkog psa u određenoj kategoriji. To je jedan od osnovnih uvjeta za ustanovljavanje spremnosti u pripadajućim organizacijama.

Spremnost utvrđuje i priznaje isključivo matična organizacija. Zato ona može postaviti i dodatne uvjete kao što su dodatna znanja vodiča, tečaj korištenja telekomunikacijskih sredstava, tečaj alpinizma, dobne granice za psa i vodiča, fizička spremnost, osobna oprema, tečajevi prve pomoći, periodično ponavljanje ispita itd.

Ispiti za spasilačke pse mogu se održavati cijele godine. Ukoliko ne može biti zajamčena sigurnost čovjeka i psa, provođenje ispita se mora odgoditi. Moraju se poštivati odredbe o sigurnosti i zaštiti okoliša.

Provjeravanje identiteta pasa mora biti moguće putem tetovaže ili mikročipa. Pse koje se ne može identificirati, angažirani sudac mora kratko opisati u priloženom dokumentu za krovnu organizaciju organizatora.

Na ispitima za spasilačke pse smiju sudjelovati svi psi bez obzira na veličinu, pasminu ili rodovnicu. Jedan vodič u istom danu može sudjelovati samo na jednoj ispitnoj manifestaciji, međutim, može voditi više pasa. Nakon položenog ispita A stupnja u pojedinoj kategoriji, pas može odmah pristupiti ispitu B stupnja iste kategorije ukoliko je dosegao potrebnu dob. Unutar jedne ispitne manifestacije psa ne mogu voditi više vodiča. Tjerajuće ženke mogu pristupiti svim ispitima no mora ih se držati odvojeno od ostalih sudionika i moraju kao posljednji sudionik biti ispitane na kraju manifestacije.

Bolesni psi i psi kod kojih se sumnja na zaraznu bolest ne mogu sudjelovati na ispitima te ne smiju biti dovedeni na prostor gdje se održava ispit.

Ako pas pokazuje slabu poslušnost, sudac daje vodiču triput šansu da psa dozove k sebi. Ukoliko je psu za izvođenje vježbe potrebna dvostruka naredba, konačna ocjena se snižava za dvije ocjene. Ako pas ni nakon treće glasovne naredbe ne pokazuje poslušnost, ispitivanje se prekida. Sudac odlučuje u kojem će trenutku vodič dati glasovne naredbe.

Sudac ima pravo prekinuti rad ako je jasno da je pas manjkavo pripremljen, ako ne pokazuje dovoljno spremnosti za rad, ako je jasno da ga vodič nema pod kontrolom ili ako se kod psa vide očita fizička ograničenja. Sudac ima pravo opomenuti vodiča u slučaju nesportskog ponašanja ili u slučaju uporabe nedozvoljenih pomoćnih sredstava. Po prvoj opomeni oduzima se 5 bodova, po drugoj opomeni prekida se disciplina i ocjenjuje ocjenom nedovoljan. Grubo nesportsko ponašanje vodiča ili agresivno ponašanje psa daje sucu pravo da ih odmah diskvalificira.

Načini označavanja pronalaska

Označavanje pronalaska oblaivanjem

Pas jasno označava pronalazak markiranta ili mjesto pronalaska mirisa markiranta i kontinuirano laje u njegovom smjeru sve do dolaska vodiča čime označavanje pronalaska završava.

Pas ne smije doticati markiranta. Ako su skrivališta zatvorena ali dostupna psu, pas mora svojim usmjerenim ponašanjem jasno pokazati mjesto izvora mirisa .

Označavanje pronalaska donošenjem predmeta ("bringsel" metoda)

Kod bringsel metode, psu se za rad oko vrata stavi posebna ogrlica za koju se pričvrsti bringsel. Ogrlica mora imati mehanizam za popuštanje kako bi se psa zaštitilo od ozljeda. Nakon pronalaska markiranta, pas donosi bringsel vodiču. Ne zahtijeva se sjedanje prilikom predaje bringsela. Nakon micanja bringsela, a na naredbu vodiča pas samostalno vodi vodiča direktnim putem do markiranta. Vodič mora pritom cijelo vrijeme imati kontakt sa psom. Pas može pritom biti vođen na povodniku bilo koje duljine.

Označavanje pronalaska vođenjem vodiča do markiranta („recall“ metoda)

Kod ove metode pas mora najbržim putem odvesti vodiča do mjesta pronalaska markiranta ili mjesta označavanja pronalaska. Pas mora vodiču pokazati obrazac ponašanja kojim jasno i nedvosmisleno označava pronalazak. Taj obrazac ponašanja vodič prijavljuje sucu prije početka traženja.

Označavanje pronalaska kopanjem

U traženju u lavinama, označavanje pronalaska kopanjem je prihvatljiv način označavanja. Ono mora biti izvedeno jasno i s ciljem da se proдре u dubinu. Kopanje može biti u kombinaciji s oblaivanjem.

Ovlaštenje za organizaciju ispita

Ovlaštenje za organizaciju ispita daje nadležna krovna organizacija organizatora (članica FCI-a ili članica IRO-a). Rezultate ispita trebaju uzajamno priznavati sve članice FCI-a i IRO-a. Ispitna manifestacija može se održati samo ako će na njoj sudjelovati najmanje 4 vodiča.

Organizacija ispita

Za organizacijski dio ispita odgovoran je glavni organizator ispita. On obavlja i nadgleda sve poslove potrebne za pripremu i provođenje ispita, osobito postavljanje terena za discipline poslušnosti i prepreka u dogovoru sa sucem. Glavni organizator ispita je sucu na raspolaganju tijekom cijelog ispita. Treba biti imenovan uz znanje suca najmanje 14 dana prije manifestacije.

Odgovornost

U slučaju bilo kakvih nezgoda tijekom cijelog ispita, vodič snosi odgovornost za sebe i svojeg psa. Vodič psa treba snositi troškove za svaku ozljedu i materijalnu štetu koje prouzroči njegov pas. Vodič stoga mora biti osiguran protiv takvih slučajeva. Upute koje daje sudac odnosno organizator, vodič prihvaća dobrovoljno i izvršava na vlastitu odgovornost. Dokaz o službeno propisanim cijepljenjima (veterinarska knjižica) predočuje se nadležnom sucu odnosno glavnom organizatoru ispita na njihov zahtjev prije početka ispita.

Dobna granica

Na dan ispita pas mora imati navršenu traženu minimalnu dob:

- Predispit 14 mjeseci
- A stupanj 18 mjeseci
- B stupanj 20 mjeseci

Provjeravanje karaktera

Sudac promatra karakter psa prije i tijekom cijelog ispita. Sudac je dužan da u slučaju očiglednih nedostataka karaktera diskvalificira psa sa ispita i to upiše u radnu knjižicu.

Provjeravanje karaktera obuhvaća:

- Sigurnost i smirenost psa prema stranim osobama
- Sigurnost i smirenost psa u slučaju mogućih ometanja
- Otpornost i u otežanim uvjetima, kao što su dugotrajan rad, istovremeno angažiranje više pasa, velika vrućina ili hladnoća, prisutnost prašine ili dima, prisutnost jakih, neugodnih mirisa itd.
- Druge nedostatke karaktera kao što su zaziranje od pucnja, nervoza i s time povezane agresivnost, pretjerana oštrina, plašljivost i sl.

Obveze sudionika na ispitu

Vodič je dužan pravovremeno prijaviti svoje sudjelovanje na ispitu. Bilo kakvo kašnjenje, vodič mora odmah prijaviti glavnom organizatoru ispita. Svaki vodič koji pristupa ispitu, treba se pojaviti s opremom i odjećom prikladnom za dotičnu kategoriju ispita. Prijavljivanje i odjavljivanje kod suca obavlja se sa psom na povodniku u osnovnom položaju. Vodič se treba pridržavati uputa koje mu daju sudac ili glavni organizator ispita. Vodič je obavezan završiti svaku disciplinu bez obzira na prolaznost.

Dozvoljena pomoćna sredstva

Specifično, za vježbu traženja, dozvoljena su sljedeća pomoćna sredstva radi taktičke potpore radu psa:

- Zviždaljka: prije početka rada suca treba obavijestiti o korištenju zviždaljke
- Identifikacijska oprsnica i/ili ogrlica s karikama; osvjetljenje i/ili zvonca su dozvoljeni
- Voda i/ili spužva

Radna knjižica

Radna knjižica izdana od strane nacionalne organizacije, obavezna je za svakog sudionika na ispitu i mora biti registrirana kod nacionalne organizacije FCI-a ili IRO-a. Knjižica se predaje prije početka ispita glavnom organizatoru ispita. Rezultat ispita upisuje glavni organizator ispita, a sudac ga kontrolira i potpisuje.

Završetak ispita predstavlja objavljivanje ispitnih rezultata i vraćanje radne knjižice vodiču. Prijevremeni prekid ispita (oboljenje/ozljeda vodiča/psa ili slično) treba uz obrazloženje zabilježiti u radnoj knjižici.

Ukoliko vodič psa posjeduje više radnih knjižica (nacionalna organizacija FCI-a ili IRO-a), rezultati ispita unose se u svaku od njih. Ispit se smatra završenim nakon objave rezultata, upisa istih u radne knjižice te vraćanja knjižica vodičima. Bilo koji prijevremeni prekid ispita potrebno je unijeti u radnu knjižicu uz objašnjenje.

Ocjenjivanje

Ocjenjivanje pokazanog rada vrši se ocjenama i bodovima. Ocjene i njima pripadajući bodovi moraju točno odgovarati izvedenoj vježbi.

U slučaju jednakog broja bodova kod manifestacija s rangiranjem odlučujući će biti broj bodova postignut u pojedinim disciplinama po sljedećem redoslijedu: A (traženje), B (poslušnost i prepreke).

Kod ukupnog ocjenjivanja smiju se dati samo okrugli bodovi. To ne znači da se pri pojedinačnim vježbama ne može ocjenjivati bodovima s decimalom. Ako kod konačnog rezultata nekog odjeljka ne ispadne okrugao broj bodova, on se prema ukupnom dojmu pokazanom u tom odjeljku zaokružuje na gore ili na dolje.

Ispit se smatra položenim ako je pas u svakoj pojedinoj disciplini osvojio najmanje 70% od mogućih bodova.

Tablica bodovanja

Broj bodova	Odličan	Vrlo dobar	Dobar	Dovoljan	Nedovoljan
5 bodova	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0-0
7 bodova	7,0	6,5	6,0	5,5-5,0	4,5-0
8 bodova	8,0	7,5	7,0-6,5	6,0	5,5-0
10 bodova	10,0	9,5-9,0	8,5-8,0	7,5-7,0	6,5-0
15 bodova	15,0-14,5	14,0-13,5	13,0-12,0	11,5-10,5	10,0-0
20 bodova	20,0-19,5	19,0-18,0	17,5-16,0	15,5-14,0	13,5-0
25 bodova	25,0-24,0	23,5-22,5	22,0-20,0	19,5-17,5	17,0-0
30 bodova	30,0-29,0	28,5-27,0	26,5-24,0	23,5-21,0	20,5-0
35 bodova	35,0-33,5	33,0-31,5	31,0-28,0	27,5-24,5	24,0-0
40 bodova	40,0-38,5	38,0-36,0	35,5-32,0	31,5-28,0	27,5-0
50 bodova	50,0-48,0	47,5-45,0	44,5-40,0	39,5-35,0	34,5-0
60 bodova	60,0-57,5	57,0-54,0	53,5-48,0	47,5-42,0	41,5-0
70 bodova	70,0-67,0	66,5-63,0	62,5-56,0	55,5-49,0	48,5-0
80 bodova	80,0-76,5	76,0-72,0	71,5-64,0	63,5-56,0	55,5-0
90 bodova	90,0-86,0	85,5-81,0	80,5-72,0	71,5-63,0	62,5-0
100 bodova	100,0-95,5	95,0-90,0	89,5-80,0	79,5-70,0	69,5-0
120 bodova	120,0-114,5	114,0-108,0	107,5-96,0	95,5-84,0	83,5-0
140 bodova	140,0-133,5	133,0-126,0	125,5-112,0	111,5-98,0	97,5-0
200 bodova	200,0-190,5	190,0-180,0	179,5-160,0	159,5-140,0	139,5-0
300 bodova	300,0-285,5	285,0-270,0	269,5-240,0	239,5-210,0	209,5-0
Postotak	>95 %	95 – 90 %	89 – 80 %	79 -70 %	69 – 0 %

Rezultati ispita i formulari

Glede dostave odnosno dokumentiranja ispitnih rezultata vrijede odredbe nacionalne organizacije.

Ispitni suci

Ispite smiju provoditi samo osposobljeni suci koje je odobrila krovna organizacija organizatora (FCI-a ili IRO-a). Vrijede odredbe sudačkog pravilnika krovne organizacije organizatora.

Jedan sudac smije suditi maksimalno 36 jedinica po danu.
Vrijednost disciplina u jedinicama utvrđena je kako slijedi:

•	Disciplina A jedinice	Traženje	Predispit	2
•	Disciplina A jedinice	Traženje	Stupanj A	2
•	Disciplina A jedinice	Traženje	Stupanj B	2
•	Disciplina A jedinice	Spašavanje iz vode	Predispit	2
•	Disciplina A jedinice	Spašavanje iz vode	Stupanj A	2
•	Disciplina A jedinice	Spašavanje iz vode	Stupanj B	2
•	Disciplina B jedinica	Poslušnost i prepreke	Predispit	1
•	Disciplina B jedinica	Poslušnost i prepreke	Stupanj A	1
•	Disciplina B jedinica	Poslušnost i prepreke	Stupanj B	1

Odluka ispitnog suca je konačna.

PREDISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE PO TRAGU PSP-T P (RH-F E)

Dijeli se na:	Traženje	100 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	<hr/>	
	Ukupno:	200 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vježba označavanja pronalaska	20 bodova
Praćenje traga	50 bodova
Predmeti 3 x 10 bodova	30 bodova
<hr/>	
Maksimalni broj bodova	100 bodova

Opća pravila

Polaganje traga:

- Trag vodiča: 400 koraka (duljina koraka 70 cm), starost traga: 20 minuta, 2 prava kuta.
Vodič hoda po cijelom tragu normalnim korakom, prilikom polaganja ne smije nogama strugati po tlu niti zastajati.
- Početak traga: obilježava se pločom (lijevo).
Nakon što je kratko pričekao, vodič hoda normalnim korakom u pokazanom pravcu.
- Predmeti: tri vodičeva uporabna predmeta koje je intenzivnije koristio, maksimalno veličine cipele, koji po boji ne odskaku bitno od tla. Predmeti ne smiju biti položeni pokraj traga, nego na sam trag.
Prvi predmet odlaže se na prvi krak, drugi predmet na drugi krak, a treći predmet na kraju traga.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 15 minuta.
Traženje započinje puštanjem psa u traženje.

Dozvoljene naredbe

Glasovna naredba za "Traži" dozvoljena je na početku traga i nakon svakog predmeta. Također su dozvoljene povremena pohvala i povremena glasovna naredba za "Traži".

Izvođenje vježbe

Vježba označavanja pronalaska

Vježba označavanja pronalaska treba se provesti izvan područja koje će se kasnije koristiti za traženje.

Osoba se mora, a da to pas ne vidi, uputiti u skrivalište. Po nalogu suca, vodič priprema psa i šalje ga uz jednokratnu glasovnu i vizualnu naredbu k 30 m udaljenom markirantu koji je vidljiv i nalazi se u sjedećem ili ležećem položaju. Pas mora jasno i bez ikakve pomoći vodiča označiti pronalazak. Dozvoljeni načini označavanja pronalaska su oblajavanje, bringsel ili recall. Vodič potvrđuje pronalazak. Ovisno o načinu označavanja pronalaska, vodič po nalogu suca odlazi prema markirantu ili ga pas odvede do njega. Vodič odlaže psa cca 3 m od markiranta. Pas se mora ponašati mirno dok vodič pristupa k markirantu. Po nalogu suca, vodič treba pokupiti svojeg psa i odjaviti se kod suca.

Traženje

Sudionik na ispitu treba sa svojim psom spremnim za traženje pričekati dok ga se ne prozove. Pas može biti vođen slobodno ili na 10 m dugom povodniku pričvršćenom za ogrlicu na karike ili za oprsnicu. Prije rada po tragu, za vrijeme rada psa i tijekom cijelog traga ne smije se koristiti nikakva prisila.

Vodič se prijavljuje kod suca sa psom na povodniku. Dozvoljeni načini označavanja predmeta su njihovo primanje ili pokazivanje, ili oboje naizmjenično. Kod primanja pas može stati, sjesti ili također doći k vodiču. Pokazivanje se može izvršiti u ležećem, sjedećem ili stojećem položaju. Ako je potrebno, vodič odveže psa s povodnika i naloži mu da započne traženje. Vodič slijedi psa te mora i kod slobodnog traženja održavati razmak od 10 m. Čim pas nađe predmet, mora ga bez utjecaja vodiča odmah primiti ili ga uvjerljivo pokazati. Ako je pas pokazao predmet, vodič se uputi prema psu. Podizanjem predmeta uvis vodič prijavljuje da je pas našao predmet. Nato vodič nastavlja sa svojim psom rad po tragu.

Vježba završava pokazivanjem nađenih predmeta, odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Vježba označavanja pronalaska

Sudac ocjenjuje samostalnost psa prilikom označavanja pronalaska markiranta. Svako uznemiravanje markiranta od strane psa dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Ozljeđivanje markiranta od strane psa dovodi do diskvalifikacije.

Ako je ponašanje kojim pas označava potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

Traženje

Sudac ocjenjuje pronalaženje i praćenje traga i označavanje pronalaska nađenih predmeta. Pas treba pokazati pozitivan stav prema traženju i sigurno pokazivanje predmeta. Neznatno skretanje s traga ne predstavlja grešku ukoliko pas može samostalno slijediti daljnji tijek traga. Svaki nepronađeni predmet ocjenjuje se s 0 bodova. Nepronađenim se smatra svaki predmet kojeg pas samostalno ne označi.

Sudac prekida rad ako se pas udalji od traga više od 10 m. Na teškom terenu sudac može dozvoliti veću udaljenost. Rad se u svakom slučaju prekida ako sudac stekne dojam da se pas vlastitim snagama više ne može vratiti na trag.

PREĐISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE U PRIRODI PSP-P P (RH-FL E)

Dijeli se na:	Traženje	100 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	<hr/>	
	Ukupno	200 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Izvođenje vježbe	Osobito se treba provjeriti intenzitet rada i vodljivost psa.	30 bodova
Označavanje pronalaska		70 bodova
	<hr/>	
Maksimalni broj bodova		100 bodova

Opća pravila

- Područje traženja: 5000 m²/₃, otvoren i vegetacijom prekriven teren
- Broj markiranata: 1
Psu treba biti omogućen vizualni i fizički kontakt s markirantom. Skrivalište se može mjenjati nakon svakog psa. Ista skrivališta mogu se iskoristiti više puta. Nakon što mu je opisan zadatak, markirant zauzima svoje mjesto na koje ga je uputio sudac prije početka rada te samo skrivanje ne smije vidjeti spasilački tim. Markirant treba biti smješten izvan vidokruga spasilačkog tima. Markirant je asistent suca; on mora ležati ili sjediti i mirno se ponašati, a da vodiču i/ili psu ničim ne pomaže.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 10 minuta
Traženje započinje puštanjem psa u traženje.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Sudionik na ispitu treba sa svojim psom spremnim za traženje pričekati izvan vidokruga područja za traženje dok ga se ne prozove. Pas može nositi identifikacijsku oprsnicu i/ili ogrlicu na karike. Sudac verbalno opiše područje traženja, koje je optički omeđeno ili su njegove granice jasno raspoznavljive. Vodiču je dozvoljeno da sam izabere svoj put kretanja kroz područje.

Prije početka traženja, vodič najavljuje sucu način na kojih njegov pas označava pronalazak markiranta. Dozvoljeni načini označavanja su oblagavanje, bringsel i recall.

Sudac govori markirantu da se uputi prema skrivalištu.

Po nalogu suca počinje traženje.

Vodič naloži psu da započne traženje na mjestu koje procijeni prikladnim. Kad je jasno da se pas od njega odvojio, sudac daje vodiču dozvolu da napusti mjesto na kojem stoji. Na naredbu vodiča pas treba detaljno pretražiti teren.

Prilikom označavanja pronalaska markiranta zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili markiranta. Vodič mora sucu javiti da je pas označio pronalazak i smije se tek po nalogu suca uputiti prema psu. Pas mora označavati pronalazak jasno i intenzivno sve dok vodič ne dospije do njega. Označavanje pronalaska se mora dogoditi u krugu od maksimalno dva metra od markiranta. Vježba traženja završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Ograničenja u vodljivosti, intenzitetu traženja, agilnosti ili samostalnosti psa te bilo kakvo uznemiravanje markiranta od strane psa dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Označavanje pronalaska koje vodič nije potvrdio, predstavlja grešku, ali ne ocjenjuje se kao lažno.

Ako je ponašanje kojim pas označava potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, vježba pronalaska se ocjenjuje s 0 bodova.

Za prvo lažno označavanje pronalaska oduzima se 20 bodova.

Drugo lažno označavanje pronalaska dovodi do prekida vježbe.

Ako markirant nije pronađen, ispit ne može biti položen.

Ozljeđivanje markiranta od strane psa dovodi do diskvalifikacije.

PREĐISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE U RUŠEVINI PSP-R P (RH-T E)

Dijeli se na:	Traženje	100 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	<hr/>	<hr/>
	Ukupno	200 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Izvođenje vježbe	Osobito se treba provjeriti intenzitet rada i vodljivost psa.	30 bodova
Označavanje pronalaska		70 bodova
		<hr/>
Maksimalni broj bodova		100 bodova

Opća pravila

- Područje traženja: razrušen ili djelomično razrušen objekt, može se sastojati od različitih građevnih materijala, minimalno 400 - 600 m², na jednoj razini. Vodič i sudac moraju moći vidjeti područje traženja.
- Broj markiranata: 1, zatvoren. Pas smije imati vizualni i/ili fizički kontakt. Korištena skrivališta mogu se ponovo koristiti, kod promjene skrivališta mora se međutim isključiti opasnost od lažnog označavanja. Korištena skrivališta moraju ostati otvorena ako u njima nema markiranta. Markirant mora zauzeti svoj položaj 10 minuta prije početka traženja psa. Treba poštivati odgovarajuće sigurnosne mjere. Markirant je asistent suca i mora se mirno ponašati, a da vodiču i/ili psu ničim ne pomaže.
- Vrijeme traženja: maksimalno 15 minuta. Traženje započinje puštanjem psa u traženje.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Sudionik na ispitu treba sa svojim psom pričekati izvan vidokruga područja za traženje dok ga se ne prozove. Vodič dobiva opis terena u obliku skice. Područje traženja optički je omeđeno ili su njegove granice jasno raspoznatljive.

Prije početka traženja vodič najavi sucu način na kojih njegov pas označava. Dozvoljeni načini označavanja su oblagavanje, bringsel i recall.

Vodič pušta psa u traženje sa mjesta koje procijeni prikladnim. Pas ne smije na sebi nositi oprsnicu kao niti ogrlicu. Samo za rad s bringselom dozvoljava se ogrlica za koju se pričvrsti bringsel, a koja mora imati mehanizam za popuštanje radi zaštite psa od ozljeda. Pas treba pretražiti teren po nalogu vodiča. Vodič smije svojeg psa pratiti u ruševinu čim sudac to naloži. Prilikom označavanja pronalaska zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili markiranta. Vodič mora sucu javiti da je pas označio pronalazak i smije se tek po nalogu suca uputiti prema psu. Pas mora jasno i intenzivno označavati u smjeru mjesta gdje je skriven markirant ili odakle njuši njegov miris dok do njega ne dospije vodič. Vodič mora jasno prepoznati gdje je pas nanjušio miris.

Disciplina traženja završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Ograničenja u taktici vodiča te u vodljivosti, intenzitetu traženja, agilnosti ili samostalnosti psa dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Označavanje pronalaska koje vodič nije potvrdio, predstavlja grešku, ali ne ocjenjuje se kao lažno označavanje pronalaska.

Ako je ponašanje kojim pas označava pronalazak, potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, označavanje pronalaska treba ocijeniti s 0 bodova.

Za prvo lažno označavanje pronalaska skida se 20 bodova.

Drugo lažno označavanje pronalaska dovodi do prekida traženja.

Ako markirant nije pronađen, ispit ne može biti položen.

POSLUŠNOST I PREPREKE ZA PSP-T P, P P, R P (RH-F E, FL E, T E) Disciplina B

Predispit za spasilačkog psa za traženje po tragu	PSP-T P (RH-F E)
Predispit za spasilačkog psa za traženje u prirodi	PSP-P P (RH-FL E)
Predispit za spasilačkog psa za traženje u ruševini	PSP-R P (RH-T E)

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vježba 1:	Vodljivost na povodniku	10 bodova
Vježba 2:	Hodanje kroz skupinu ljudi	10 bodova
Vježba 3:	Slobodna vodljivost	10 bodova
Vježba 4:	Tunel	10 bodova
Vježba 5:	Hodanje preko neprijatnog materijala	10 bodova
Vježba 6:	Nošenje i predaja psa	10 bodova
Vježba 7:	Odležavanje s ometanjem	10 bodova
Vježba 8:	Prelaženje čvrstog drvenog mosta	15 bodova
Vježba 9:	Prelaženje 3 različite prepreke	15 bodova

Maksimalni broj bodova 100 bodova

Opća pravila

Početak i izvođenje vježbi najavljuje sudac ili osoba koju on imenuje. Pas treba vježbe izvoditi s voljom i brzo. U osnovnom položaju pas sjedi tik uz vodiča s njegove lijeve strane, usmjeren ravno prema naprijed, rame psa u ravnini s vodičevim koljenom.

Tijekom slobodne vodljivosti moraju biti ispaljena dva pucnja (kalibar 6 - 9 mm). Pas se mora ponašati ravnodušno prema pucnjevima. Ako pas pokaže strah od pucnja, to dovodi do diskvalifikacije. Ako na pucanj pas pokaže znakove agresivnosti, to samo uvjetno predstavlja grešku ukoliko vodič nad njim zadrži kontrolu. Ukupan broj bodova može dobiti samo pas ravnodušan na pucanj.

Prijavljivanje i odjavljivanje kao i vježbe 1 i 2 vrše se sa psom na povodniku.

Izvođenje vježbi

1. Vodljivost na povodniku

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Treba se pridržavati sheme za predispit skicirane u prilogu za vodljivost na povodniku i slobodnu vodljivost. Kao jedini izuzetak, ovisno o konfiguraciji terena, sudac može promijeniti smjer kuta, pri čemu on mora biti jednako položen za sve ispitanike.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja ili prilikom svake promjene vrste hoda.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja pas mora na glasovnu naredbu za "Uz nogu" pažljivo, s voljom i ravno naprijed slijediti vodiča uz nogu, s plećkom uvijek u visini vodičeva koljena ostajati s njegove lijeve strane te kod zaustavljanja samostalno i brzo sjesti ravno prema naprijed.

Na početku vježbe spasilački tim hoda središnjom linijom 50 koraka ravno naprijed normalnim korakom bez zaustavljanja; nakon što se okrene natrag i naprave daljnjih 10 - 15 normalnih koraka, spasilački tim mora demonstrirati trčeći korak i polagani korak, svaki po najmanje 10 koraka. Prijelaz iz trčećeg koraka u polagani korak mora biti nagao bez prijelaznih koraka.

Nakon toga spasilački tim hoda normalnim korakom, demonstrira bez promjene vrste hoda prvi kut s krakom duljine 20-25 koraka, drugi kut s krakom duljine 25-30 koraka, okretanje natrag, daljnjih 10-15 normalnih koraka te osnovni položaj. Nakon daljnjih 10-15 normalnih koraka slijede kut i 20-25 normalnih koraka natrag do središnje linije te još jedan osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, polagano ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatne glasovne/vizualne naredbe i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

2. Hodanje kroz skupinu ljudi

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Skupina se mora sastojati od najmanje četiri osobe, pri čemu u skupini moraju biti dvije osobe, svaka s jednim psom na povodniku (mužjakom i ženkom). Skupina se kreće u krug u smjeru kazaljke na satu.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič hoda normalnim korakom sa psom na povodniku izvana tik uz krug od skupine ljudi u smjeru obrnutom od kazaljke na satu tako da se ispitivani pas direktno sretne sa svakim psom vođenim u skupini. Spasilački se tim jedanput zaustavi, pri čemu se skupina i dalje kreće, a barem jedna osoba prođe pokraj spasilačkog tima.

Nato vodič vodi psa normalnim korakom sa zavojima u obliku brojke osam kroz skupinu, zaustavi se u sredini, a pas samostalno zauzme osnovni položaj. Nakon toga spasilački tim napusti skupinu normalnim korakom i okonča vježbosnovnim položajem.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, polagano ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatne glasovne/vizualne naredbe i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

3. Slobodna vodljivost

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Treba se pridržavati sheme za predispit skicirane u prilogu za vodljivost na povodniku i slobodnu vodljivost. Kao jedini izuzetak, ovisno o konfiguraciji terena, sudac može promijeniti smjer kuta, pri čemu on mora biti jednako položen za sve ispitanike.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja ili prilikom svake promjene vrste hoda.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja pas mora na glasovnu naredbu za "Uz nogu" pažljivo, s voljom i ravno naprijed slijediti vodiča uz nogu, s plećkom uvijek u visini vodičeva koljena ostajati s njegove lijeve strane te kod zaustavljanja samostalno i brzo sjesti ravno prema naprijed.

Na početku vježbe spasilački tim hoda središnjom linijom 50 koraka ravno naprijed normalnim korakom bez zaustavljanja; nakon što se okrenu natrag i naprave daljnjih 10 - 15 normalnih koraka, spasilački tim mora demonstrirati trčeći korak i polagani korak, svaki po najmanje 10 koraka. Prijelaz iz trčećeg koraka u polagani korak mora biti nagao bez prijelaznih koraka.

Nakon toga spasilački tim hoda normalnim korakom, demonstrira bez promjene vrste hoda prvi kut s krakom duljine 20-25 koraka, drugi kut s krakom duljine 25-30 koraka, okretanje natrag, daljnjih 10-15 normalnih koraka te osnovni položaj. Nakon daljnjih 10-15 normalnih koraka slijede kut i 20-25 normalnih koraka natrag do središnje linije te još jedan osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, polagano ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatni govorni/vizualni signali i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

4. Tunnel

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Prepreka:

- ulaz čvrst, visina 0,50 m, duljina 3 m
- nakon toga prolaz za puzanje: mekan materijal, duljina 3 m.

Dozvoljene naredbe

Po jedna glasovna naredba za "Prođi", "Ostani", "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom zauzme osnovni položaj na primjerenom udaljenosti od prepreke. Na glasovnu naredbu za "Prođi" i vizualnu naredbu pas mora proći kroz spravu. Nakon što pas napusti spravu, mora na glasovnu naredbu za "Ostani" i vizualnu naredbu pričekati na mjestu. Po nalogu suca, vodič se uputi prema psu i, uz glasovnu ili vizualnu naredbu za "Osnovni položaj" dovede psa u osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Okljevanje pri ulaženju ili pri prolaženju dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Ako pas ne napusti tunel, vježba se ocjenjuje ocjenom nedovoljan.

5. Hodanje preko neprijatnog materijala

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Prepreka:

- Na površini od oko 3x3 m treba naslagati kamenje, metalne ploče, čelične rešetke, folije, građevinski otpad ili sličan materijal.

Dozvoljene naredbe

Glasovna naredba za "Uz nogu".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom zauzme osnovni položaj ispred prepreke. Uz glasovnu naredbu za "Uz nogu" vodič stupi na prepreku i sa psom, koji ga slobodno slijedi uz nogu, prijeđe jednom preko nje tamo i natrag, pri čemu kod vraćanja treba demonstrirati jednokratno zaustavljanje. Nakon napuštanja površine vodič zauzme sa psom osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Nesigurno ponašanje psa, oklijevanje i izbjegavanje materijala dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Ako pas izbjegava neprijatan materijal, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

6. Nošenje i predaja psa

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Startna pozicija: psa se smije podići s tla ili s nekog povišenog mjesta.
- Pomagač za nošenje

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič može dati bilo koje glasovne ili vizualne naredbe kako bi pas zauzeo položaj iz kojeg će biti olakšano njegovo podizanje.

Vodič nosi psa 10 m ravno i predaje ga drugoj osobi. Druga osoba nosi psa daljnjih 10 m i postavlja ga zatim na tlo. Vodič hoda usporedno s pomagačem. On smije razgovarati sa svojim psom, međutim ne smije ga doticati. Nakon toga pomagač postavi psa na tlo, a vodič ga postavlja u osnovni položaj.

Pas ne smije pokazivati agresiju ni prema vodiču, ni prema pomagaču. Prilikom nošenja, pas mora moći slobodno pokretati rep.

Ocjenjivanje

Ako se pas pokaže nekooperativnim, nemiran je prilikom nošenja, lagano reži ili se otima prilikom postavljanja na tlo, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas skoči dolje, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Pretjerana plašljivost ili agresivnost naspram vodiča ili naspram pomagača dovodi do diskvalifikacije.

7. Odležavanje s ometanjem

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Dva označena mjesta za mužjaka i ženku.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna ili vizualna naredba za "Lezi";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Sjedi".

Izvođenje vježbe

Prije početka rada drugog psa, vodič sa psom koji ga slobodno slijedi zauzme osnovni položaj na mjestu koje je pokazao sudac. Po nalogu suca on odloži psa uz glasovnu ili vizualnu naredbu za "Lezi", i to bez da pored njega ostavi bilo kakav predmet. Nato vodič ode na drugo, najmanje 30 koraka udaljeno mjesto koje je pokazao sudac, i mirno stane okrenut prema psu. Pas mora mirno ležati bez utjecaja vodiča dok drugi pas demonstrira vježbe 1 do 6.

Za vrijeme vježbe 1 drugog psa, vodič ode sam među skupinu ljudi te se nakon toga vrati na svoje prvotno mjesto.

Po nalogu suca vodič ode k' psu i postavi se s njegove desne strane. Na ponovni nalog suca, vodič izda glasovnu naredbu za "Sjedi" ili vizualnu naredbu. Pas mora brzo i ravno sjesti.

Ocjenjivanje

Nemirno ležanje psa odnosno prerano ustajanje/sjedanje ili kretanje psa ususret vodiču kad ovaj dođe po njega, nemirno ponašanje vodiča i druga prikrivena pomoćna sredstva dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne zauzme ležeći položaj, nego stoji ili sjedi, ali ostane na svojem mjestu, vježbu treba ocijeniti s nedovoljan. Ako pas nakon završetka četvrte vježbe psa kojeg se trenutno ispituje, napusti svoje mjesto za više od 3 metra, slijedi djelomična ocjena.

Ako se pas udalji sa svojeg mjesta za više od 3 metra prije nego što drugi pas završi četvrtu vježbu, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

8. Prelaženje čvrstog drvenog mosta

15 bodova

Preduvjeti za vježbu

Prepreka:

- Drvena daska: duljina oko 4 m, širina oko 0,30 m, debljina daske oko 0,04 m.
- Uspón i spust.
- 2 jednako velika temeljna stupa: visina oko 0,40 m, fiksirani.
- Daska dobro učvršćena.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Hodaj";
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom, koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na primjerenj udaljenosti od prepreke. Na glasovnu naredbu za "Hodaj" i/ili vizualnu naredbu pas mora mirno i sigurno proći preko uspona, drvenog mosta i spusta. Vodič hoda normalnim korakom usporedno sa psom. Nekoliko koraka iza sprave vodič se zaustavi i uz glasovnu i/ili vizualnu naredbu dovede psa u osnovni položaj.
Pas mora prijeći cijelu duljinu daske, bez znakova straha ili znakova da bi želio skočiti s nje.

Ocjenjivanje

Oklijevajuće ili nesigurno prolaženje dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.
Ako pas skoči dolje, vježbu treba ocijeniti s nedovoljan.

9. Prelaženje 3 različite prepreke

15 bodova

Preduvjeti za vježbu

- 1 prepreka, visina oko 0,40 m.
- 1 prepreka, visina oko 0,60 m.
- 1 prepreka, visina oko 0,80 m.
- Prepreke trebaju biti razmještene na međusobnoj razdaljini od oko 10 m.

Dozvoljene naredbe

Po jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Uz nogu";
po jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Skoči";
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom, koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na primjerenj udaljenosti od prepreke. Uz glasovnu naredbu za "Uz nogu" i/ili vizualnu naredbu psa se bilo kojom vrstom hoda dovodi do prve prepreke. Na glasovnu naredbu za "Skoči" i/ili vizualnu naredbu pas mora savladati prepreku bilo da je preskoči ili skoči na nju. Vodič usporedno hoda sa strane, iza prepreke povede psa uz glasovnu naredbu za "Uz nogu" i/ili vizualnu naredbu i dovede ga direktno do sljedeće prepreke.

Na drugoj i trećoj prepreci spasilački se tim ponaša analogno prvoj. Iza posljednje prepreke vodič dovede psa uz glasovnu i/ili vizualnu naredbu u osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Promjene vrste hoda ne utječu na ocjenu.

Ako pas ne savlada jednu prepreku, skida se 5 bodova.

Ovaj dio ispita završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

PREĐISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE U LAVINI PSP-L P (RH-L E)

Dijeli se na:	Traženje	100 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
<hr/>		
	Ukupno	200 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Izvođenje vježbe	Osobito se treba provjeriti intenzitet rada i vodljivost psa.	30 bodova
Označavanje pronalaska		70 bodova
<hr/>		
Maksimalni broj bodova		100 bodova

Opća pravila

- Područje traženja: snježno polje površine 5000 m², najmanje 3 mjesta za zakapanje. Radi ograničenja područja traženja i boljeg nadzora, njegove granice treba vidljivo označiti zastavicama.
- Markirant: 1
Psu treba biti omogućen vizualni i fizički kontakt. Mjesto zakapanja markiranta može se promijeniti nakon svakog psa. Korištena mjesta mogu se također ponovo upotrijebiti, ali mora biti isključena mogućnost lažnog označavanja. Korištena mjesta moraju ostati otvorena ako u njima nema markiranta. Za markiranta je zabranjeno da neposredno prije zakapanja sudjeluje u pripremi snježne jame. Markirant mora zauzeti svoj položaj najmanje 10 minuta prije puštanja psa u traženje. Treba se pridržavati odgovarajućih sigurnosnih mjera. Markirant je pomagač suca i mora se ponašati mirno, a da vodiču i/ili psu ničim ne pomaže.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 10 minuta.
Traženje započinje puštanjem psa u traženje.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Sudionik na ispitu treba sa psom pričekati izvan vidokruga i dosega čujnosti područja traženja dok ga se ne prozove. Vodič može obaviti traženje s ili bez skija/cipela za snijeg. Sudac daje verbalni opis područja traženja i zadatka.

Psa treba postaviti na mjestu koje vodič procijeni prikladnim. Pas treba po nalogu vodiča pretražiti teren. Vodič smije napustiti svoje stajalište tek kad se pas udaljio više od 20 metara ili kad pas upozori na markiranta te sudac naloži da to učini.

Prilikom označavanja pronalaska markiranta zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili markiranta. Vodič mora sucu javiti da je pas označio pronalazak i smije se tek po nalogu suca uputiti prema psu. Pas mora jasno i intenzivno označavati u smjeru mjesta gdje je markirant skriven ili odakle njuši njegov miris dok do njega ne dospije vodič. Vodič mora jasno prepoznati gdje je pas nanjušio miris.

Pas smije pokušati prodrijeti do markiranta. Nakon toga vodič treba po nalogu suca otkopati markiranta.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Ograničenja u upravljivosti, intenzitetu traženja, agilnosti ili samostalnosti psa kao i uznemiravanje markiranta od strane psa dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Označavanje pronalaska koje vodič nije potvrdio, predstavlja grešku, ali ne ocjenjuje se kao lažno označavanje pronalaska.

Ako je ponašanje kojim pas označava, potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, označavanje pronalaska treba ocijeniti s 0 bodova.

Za prvo lažno označavanje pronalaska skida se 20 bodova.

Drugo lažno označavanje pronalaska dovodi do prekida traženja.

Ako markirant nije pronađen, ispit ne može biti položen.

Ozljeđivanje markiranta od strane psa dovodi do diskvalifikacije.

POSLUŠNOST I PREPREKE ZA PSP-L P (RH-L E) Disciplina B

Predispit za spasilačkog psa za traženje u lavini

PSP-L P (RH-L E)

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vježba 1:	Vodljivost na povodniku	10 bodova
Vježba 2:	Hodanje kroz skupinu ljudi	10 bodova
Vježba 3:	Slobodna vodljivost	15 bodova
Vježba 4:	Vožnja transportnim sredstvom	10 bodova
Vježba 5:	Nošenje i predaja psa	10 bodova
Vježba 6:	Odležavanje s ometanjem	15 bodova
Vježba 7:	Praćenje skijaškog traga	15 bodova
Vježba 8:	Vodljivost na daljinu	15 bodova
Maksimalni broj bodova		100 bodova

Opća pravila

Poslušnost i prepreke trebaju se provesti na snijegu.

Početak i izvođenje vježbi najavljuje sudac ili osoba koju on imenuje. Pas treba vježbe izvoditi s voljom i brzo. U osnovnom položaju pas sjedi tik uz vodiča s njegove lijeve strane, usmjeren ravno prema naprijed, rame psa u ravnini s vodičevim koljenom.

Tijekom slobodne vodljivosti moraju biti ispaljena dva pucnja (kalibar 6 - 9 mm). Pas se mora ponašati ravnodušno prema pucnjevima. Ako pas pokaže strah od pucnja, to dovodi do diskvalifikacije. Ako na pucanj pas pokaže znakove agresivnosti, to samo uvjetno predstavlja grešku ukoliko vodič nad njim zadrži kontrolu. Ukupan broj bodova može dobiti samo pas ravnodušan na pucanj.

Prijavljivanje i odjavljivanje kao i vježbe 1 i 2 vrše se sa psom na povodniku.

Izvođenje vježbi

1. Vodljivost na povodniku

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Treba se pridržavati sheme za predispit skicirane u prilogu za vodljivost na povodniku i slobodnu vodljivost. Kao jedini izuzetak, ovisno o konfiguraciji terena, sudac može promijeniti smjer kuta, pri čemu on mora biti jednako položen za sve ispitanike.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja ili prilikom svake promjene vrste hoda.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja pas mora na glasovnu naredbu za "Uz nogu" pažljivo, s voljom i ravno naprijed slijediti vodiča uz nogu, s plečkom uvijek u visini vodičeva koljena ostajati s njegove lijeve strane te kod zaustavljanja samostalno i brzo sjesti ravno prema naprijed.

Na početku vježbe spasilački tim hoda središnjom linijom 50 koraka ravno naprijed normalnim korakom bez zaustavljanja; nakon što se okrene natrag i naprave daljnjih 10 - 15 normalnih koraka, spasilački tim mora demonstrirati trčeći korak i polagani korak, svaki po najmanje 10 koraka. Prijelaz iz trčećeg koraka u polagani korak mora biti nagao bez prijelaznih koraka.

Nakon toga spasilački tim hoda normalnim korakom, demonstrira bez promjene vrste hoda prvi kut s krakom duljine 20-25 koraka, drugi kut s krakom duljine 25-30 koraka, okretanje natrag, daljnjih 10-15 normalnih koraka te osnovni položaj. Nakon daljnjih 10-15 normalnih koraka slijede kut i 20-25 normalnih koraka natrag do središnje linije te još jedan osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, polagano ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatne glasovne/vizualne naredbe i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

2. Hodanje kroz skupinu ljudi

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Skupina se mora sastojati od najmanje četiri osobe, pri čemu u skupini moraju biti dvije osobe, svaka s jednim psom na povodniku (mužjakom i ženkom). Skupina se kreće u krug u smjeru kazaljke na satu.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič hoda normalnim korakom sa psom na povodniku izvana tik uz krug od skupine ljudi u smjeru obrnutom od kazaljke na satu tako da se ispitivani pas direktno sretne sa svakim psom vođenim u skupini. Spasilački se tim jedanput zaustavi, pri čemu se skupina i dalje kreće, a barem jedna osoba prođe pokraj spasilačkog tima.

Nato vodič vodi psa normalnim korakom sa zavojima u obliku brojke osam kroz skupinu, zaustavi se u sredini, a pas samostalno zauzme osnovni položaj. Nakon toga spasilački tim napusti skupinu normalnim korakom i okonča vježbosnovnim položajem.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, polagano ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatne glasovne/vizualne naredbe i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

3. Slobodna vodljivost

15 bodova

Preduvjeti za vježbu

Treba se pridržavati sheme za predispit skicirane u prilogu za vodljivost na povodniku i slobodnu vodljivost. Kao jedini izuzetak, ovisno o konfiguraciji terena, sudac može promijeniti smjer kuta, pri čemu on mora biti jednako položen za sve ispitanike.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja ili prilikom svake promjene vrste hoda.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja pas mora na glasovnu naredbu za "Uz nogu" pažljivo, s voljom i ravno naprijed slijediti vodiča uz nogu, s plećkom uvijek u visini vodičeva koljena ostajati s njegove lijeve strane te kod zaustavljanja samostalno i brzo sjesti ravno prema naprijed.

Na početku vježbe spasilački tim hoda središnjom linijom 50 koraka ravno naprijed normalnim korakom bez zaustavljanja; nakon što se okrenu natrag i naprave daljnjih 10 - 15 normalnih koraka, spasilački tim mora demonstrirati trčeći korak i polagani korak, svaki po najmanje 10 koraka. Prijelaz iz trčećeg koraka u polagani korak mora biti nagao bez prijelaznih koraka.

Nakon toga spasilački tim hoda normalnim korakom, demonstrira bez promjene vrste hoda prvi kut s krakom duljine 20-25 koraka, drugi kut s krakom duljine 25-30 koraka, okretanje natrag, daljnjih 10-15 normalnih koraka te osnovni položaj. Nakon daljnjih 10-15 normalnih koraka slijede kut i 20-25 normalnih koraka natrag do središnje linije te još jedan osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, polagano ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatni govorni/vizualni signali i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

4. Vožnja transportnim sredstvom

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Transportno sredstvo:

- Vozilo za skijaške staze, sjedečnica, helikopter ili slično.

Dozvoljene naredbe vodiča

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Skoči";
jedna glasovna naredba za "Stani";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom, koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na primjerenom udaljenosti od dotičnog prijevoznog sredstva. Mogu se koristiti sva uobičajena prijevozna sredstva uz poštivanje odgovarajućih sigurnosnih odredbi. Pas se popne, skoči ili ga se podigne na prijevozno sredstvo. Za vrijeme transporta pas se mora ponašati mirno i opušteno. Nakon vožnje ili leta vodič siđe sa psom, stavi ga na tlo u stranu od prijevoznog sredstva i uz glasovnu naredbu za "Osnovni položaj" dovede ga u osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Ako se pas prilikom ulaska ili silaska pokaže nekooperativnim ili pokaže nesigurno ponašanje, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

5. Nošenje i predaja psa

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Startna pozicija: Psa se smije podići s tla ili s nekog povišenog mjesta.
- Pomagač za nošenje

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič može dati bilo koje glasovne ili vizualne naredbe kako bi pas zauzeo položaj iz kojeg će biti olakšano njegovo podizanje.

Vodič nosi psa 10 m ravno i predaje ga drugoj osobi. Druga osoba nosi psa daljnjih 10 m i postavlja ga zatim na tlo. Vodič hoda usporedno s pomagačem. On smije razgovarati sa svojim psom, međutim ne smije ga doticati. Nakon toga pomagač postavi psa na tlo, a vodič ga dovede u osnovni položaj.

Pas ne smije pokazivati agresiju ni prema vodiču, ni prema pomagaču. Prilikom nošenja pas mora moći slobodno pokretati rep.

Ocjenjivanje

Ako se pas pokaže nekooperativnim, nemiran je prilikom nošenja, lagano reži ili se otima prilikom postavljanja na tlo, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas skoči dolje, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Pretjerana plašljivost ili agresivnost naspram vodiča ili naspram pomagača dovodi do diskvalifikacije.

6. Odležavanje s ometanjem

15 bodova

Preduvjeti za vježbu

Dva označena mjesta za mužjaka i ženku.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna ili vizualna naredba za "Lezi";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Sjedi".

Izvođenje vježbe

Prije početka rada drugog psa, vodič sa psom koji ga slobodno slijedi zauzme osnovni položaj na mjestu koje je pokazao sudac. Po nalogu suca on odloži psa uz glasovnu ili vizualnu naredbu za "Lezi", i to bez da pored njega ostavi bilo kakav predmet. Nato vodič ode na drugo, najmanje 30 koraka udaljeno mjesto koje je pokazao sudac, i mirno stane okrenut prema psu. Pas mora mirno ležati bez utjecaja vodiča dok drugi pas demonstrira vježbe 1 do 6.

Za vrijeme vježbe 1 drugog psa, vodič ode sam među skupinu ljudi te se nakon toga vrati na svoje prvotno mjesto.

Po nalogu suca vodič ode k' psu i postavi se s njegove desne strane. Na ponovni nalog suca, vodič izda glasovnu naredbu za "Sjedi" ili vizualnu naredbu. Pas mora brzo i ravno sjesti.

Ocjenjivanje

Nemirno ležanje psa odnosno prerano ustajanje/sjedanje ili kretanje psa ususret vodiču kad ovaj dođe po njega, nemirno ponašanje vodiča i druga prikrivena pomoćna sredstva dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne zauzme ležeći položaj, nego stoji ili sjedi, ali ostane na svojem mjestu, vježbu treba ocijeniti s nedovoljan. Ako pas nakon završetka četvrte vježbe psa kojeg se trenutno ispituje, napusti svoje mjesto za više od 3 metra, slijedi djelomična ocjena.

Ako se pas udalji sa svojeg mjesta za više od 3 metra prije nego što drugi pas završi četvrtu vježbu, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

7. Praćenje skijaškog traga

15 bodova

Preduvjeti za vježbu

Praćenje skijaškog traga demonstrira se s cipelama za snijeg ili skijama.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Slijedi trag";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič dovede psa, koji ga slobodno slijedi, u osnovni položaj. Iz osnovnog položaja vodič hoda sa psom po trasi na terenu koju je odredio sudac, a koja ima ukupnu duljinu od oko 150 m s barem jednom promjenom smjera. Na početku vodič izda psu glasovnu naredbu za "Slijedi trag" i/ili vizualnu naredbu i smije je tijekom daljnjeg hoda više puta ponoviti. Pas mora odmah iz osnovnog položaja poći za vodičem te hodati po njegovom tragu, a da pritom ne navaljuje na njegove niti ga ne ometa.

Ocjenjivanje

Skretanje s traga, brzanje naprijed ili zaostajanje dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

8. Vodljivost na daljinu

15 bodova

Preduvjeti za vježbu

Oprema:

- 1 markacija za polazišnu točku
- 2 markirana područja na razdaljini od 20 m međusobno i u odnosu na polazišnu točku.

Dozvoljene naredbe

Po jedna glasovna i vizualna naredba za odlazak do svakog od dvaju markiranih područja; po jedna glasovna naredba za ostanak u svakom od dvaju markiranih područja; ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Dođi"; ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom, koji ga slobodno prati, zauzme osnovni položaj na polazišnoj točki. Po nalogu suca vodič šalje psa, a da ne napušta svoje stajalište, uz glasovnu naredbu za "Idi do markirane točke" i vizualnu naredbu do prve naznačene točke. Na glasovnu naredbu "Ostani" pas mora tamo ostati. Vodič šalje zatim psa uz glasovnu i vizualnu naredbu do druge točke, kod koje pas isto tako mora ostati.

Redoslijed prema kojem treba otići do točaka, utvrđuje sudac na početku vježbe.

Od druge točke se psa uz glasovnu naredbu za "Dođi" ili vizualnu naredbu pozove natrag k' vodiču te on mora sjesti tik ispred njega. Na glasovnu naredbu za "Osnovni položaj" ili vizualnu naredbu pas se mora zauzeti osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Oklijevanje u odlaženju do naznačene točke, promjena tempa ili svojevoljno napuštanje naznačene točke, pomoć od strane vodiča kao što je ponavljanje komandi ili greške u okončanju vježbe dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako se ne poštuje redoslijed markiranih područja koji je odredio sudac ili ako vodič napusti poziciju, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Ovaj dio ispita završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

PREDISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA SPAŠAVANJE IZ VODE PSP-V P (RH-W E)

Dijeli se na:	Spašavanje iz vode	100 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	<hr/>	
	Ukupno	200 bodova

Spašavanje iz vode / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vježba 1:	Aportiranje iz vode: bacanje s obale, udaljenost 15 m	20 bodova
Vježba 2:	Donošenje oruđa za spašavanje s obale: konopac, udaljenost 25 m	20 bodova
Vježba 3:	Odlazak po markiranta s obale: oprsnica, udaljenost 25 m	60 bodova
	<hr/>	
	Maksimalni broj bodova	100 bodova

Opća pravila

Treba se pridržavati općih sigurnosnih odredbi. Svi uključeni, koji se nalaze u vodi ili u čamcu, trebaju nositi odijelo od neoprena ili prsluk za spašavanje.

Vodič treba nositi odijelo od neoprena ili prsluk za spašavanje, a pas prsluk za spašavanje ili odgovarajuću oprsnicu.

Za izvođenje vježbi treba izabrati područje na obali koje će omogućiti da pas pretežni dio vježbe mora plivati, međutim da bez poteškoća može izaći na kopno.

Izvođenje vježbi

1. Aportiranje iz vode

20 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Plutajući predmet za bacanje.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Donesi";
Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Predaj";
Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom zauzme na obali osnovni položaj. Baci predmet u vodu najmanje 15 m daleko. Čim predmet mirno pluta, pas mora na glasovnu naredbu "Donesi" i/ili vizualnu naredbu plivati do predmeta te ga direktnim putem donijeti natrag vodiču. Vodič uzima predmet od psa uz glasovnu naredbu za "Predaj" i/ili vizualnu naredbu te dovede psa u osnovni položaj uz glasovnu naredbu za "Osnovni položaj" i/ili vizualnu naredbu.

Ocjenjivanje

Ispuštanje predmeta dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.
Ako pas ne donese predmet, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

2. Donošenje oruđa za spašavanje s obale

20 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Surfer sa surferskom daskom
- Konopac za čamac, duljina oko 30 m.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe.

Izvođenje vježbe

Surfer sa surferskom daskom nalazi se u vodi na udaljenosti od 25 m od obale. Vodič daje psu u gubicu kraj konopca dugog oko 30 m. Na naredbu vodiča pas pliva k' surferu. Surfer uzima od psa kraj konopca. Dok vodič vuče surfera k obali, pas pliva uz surfera. Čim surfer dođe do obale, vodič dozove psa.

Ocjenjivanje

Ispuštanje konopca dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.
Ako pas ne donese konopac za spašavanje do pomoćne osobe, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

3. Odlazak po markiranta s obale 60 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Pomoćna osoba s odijelom od neoprena u vodi

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Osoba, koja se ponaša kao utopljenik i doziva u pomoć, nalazi se u vodi na udaljenosti od 25 m od obale.

Na naredbu vodiča pas pliva do osobe. Čim je osoba u mogućnosti uhvatiti se za oprsnicu ili spasilački prsluk psa, pas je dovodi natrag do obale. Dozvoljene su bilo koje glasovne i/ili vizualne naredbe od strane vodiča i njihovo ponavljanje. Čim pas dospije do obale s unesrećenom osobom, vodič odlazi k' unesrećenome i preuzima daljnju brigu.

Ocjenjivanje

Ako pas ne pliva direktno ka osobi ili ne pliva direktno natrag, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne dovede pomoćnu osobu, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

POSLUŠNOST I PREPREKE ZA PSP-V P (RH-W E) / Disciplina B

Predispit za spasilačke pse za spašavanje iz vode

PSP-V P (RH-W E)

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vježba 1:	Vodljivost na povodniku	10 bodova
Vježba 2:	Hodanje kroz skupinu ljudi	10 bodova
Vježba 3:	Slobodna vodljivost	10 bodova
Vježba 4:	Vožnja na surferskoj dasci	15 bodova
Vježba 5:	Nošenje i predaja psa	10 bodova
Vježba 6:	Odležavanje s ometanjem	10 bodova
Vježba 7:	Vožnja čamcem	15 bodova
Vježba 8:	Plivanje na daljinu	20 bodova

Maksimalni broj bodova

100 bodova

Opća pravila

Poslušnost i prepreke trebaju se provesti na snijegu.

Početak i izvođenje vježbi najavljuje sudac ili osoba koju on imenuje. Pas treba vježbe izvoditi s voljom i brzo. U osnovnom položaju pas sjedi tik uz vodiča s njegove lijeve strane, usmjeren ravno prema naprijed, rame psa u ravnini s vodičevim koljenom.

Tijekom slobodne vodljivosti moraju biti ispaljena dva pucnja (kalibar 6 -9 mm). Pas se mora ponašati ravnodušno prema pucnjevima. Ako pas pokaže strah od pucnja, to dovodi do diskvalifikacije. Ako na pucanj pas pokaže znakove agresivnosti, to samo uvjetno predstavlja grešku ukoliko vodič nad njim zadrži kontrolu. Ukupan broj bodova može dobiti samo pas ravnodušan na pucanj.

Prijavljivanje i odjavljivanje kao i vježbe 1 i 2 vrše se sa psom na povodniku.

Izvođenje vježbi

1. Vodljivost na povodniku

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Treba se pridržavati sheme za predispit skicirane u prilogu za vodljivost na povodniku i slobodnu vodljivost. Kao jedini izuzetak, ovisno o konfiguraciji terena, sudac može promijeniti smjer kuta, pri čemu on mora biti jednako položen za sve ispitanike.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja ili prilikom svake promjene vrste hoda.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja pas mora na glasovnu naredbu za "Uz nogu" pozorno, s voljom i ravno naprijed slijediti vodiča uz nogu, s plećkom uvijek u visini vodičeva koljena ostajati s njegove lijeve strane te kod zaustavljanja samostalno i brzo sjesti ravno prema naprijed.

Na početku vježbe spasilački tim hoda središnjom linijom 50 koraka ravno naprijed normalnim korakom bez zaustavljanja; nakon što se okrenu natrag i naprave daljnjih 10 - 15 normalnih koraka, spasilački tim mora demonstrirati trčeći korak i polagani korak, svaki po najmanje 10 koraka. Prijelaz iz trčećeg koraka u polagani korak mora biti nagao bez prijelaznih koraka.

Nakon toga spasilački tim hoda normalnim korakom, demonstrira bez promjene vrste hoda prvi kut s krakom duljine 20-25 koraka, drugi kut s krakom duljine 25-30 koraka, okretanje natrag, daljnjih 10-15 normalnih koraka te osnovni položaj. Nakon daljnjih 10-15 normalnih koraka slijede kut i 20-25 normalnih koraka natrag do središnje linije te još jedan osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, polagano ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatne glasovne/vizualne naredbe i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

2. Hodanje kroz skupinu ljudi

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Skupina se mora sastojati od najmanje četiri osobe, pri čemu u skupini moraju biti dvije osobe, svaka s jednim psom na povodniku (mužjakom i ženkom). Skupina se kreće u krug u smjeru kazaljke na satu.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič hoda normalnim korakom sa psom na povodniku izvana tik uz krug od skupine ljudi u smjeru obrnutom od kazaljke na satu tako da se ispitivani pas direktno sretne sa svakim psom vođenim u skupini. Spasilački se tim jedanput zaustavi, pri čemu se skupina i dalje kreće, a barem jedna osoba prođe pokraj spasilačkog tima.

Nato vodič vodi psa normalnim korakom sa zavojima u obliku brojke osam kroz skupinu, zaustavi se u sredini, a pas samostalno zauzme osnovni položaj. Nakon toga spasilački tim napusti skupinu normalnim korakom i okonča vježbosnovnim položajem.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, polagano ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatne glasovne/vizualne naredbe i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

3. Slobodna vodljivost

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Treba se pridržavati sheme za predispit skicirane u prilogu za vodljivost na povodniku i slobodnu vodljivost. Kao jedini izuzetak, ovisno o konfiguraciji terena, sudac može promijeniti smjer kuta, pri čemu on mora biti jednako položen za sve ispitanike.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja ili prilikom svake promjene vrste hoda.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja pas mora na glasovnu naredbu za "Uz nogu" pažljivo, s voljom i ravno naprijed slijediti vodiča uz nogu, s plećkom uvijek u visini vodičeva koljena ostajati s njegove lijeve strane te kod zaustavljanja samostalno i brzo sjesti ravno prema naprijed.

Na početku vježbe spasilački tim hoda središnjom linijom 50 koraka ravno naprijed normalnim korakom bez zaustavljanja; nakon što se okrenu natrag i naprave daljnjih 10 - 15 normalnih koraka, spasilački tim mora demonstrirati trčeći korak i polagani korak, svaki po najmanje 10 koraka. Prijelaz iz trčećeg koraka u polagani korak mora biti nagao bez prijelaznih koraka.

Nakon toga spasilački tim hoda normalnim korakom, demonstrira bez promjene vrste hoda prvi kut s krakom duljine 20-25 koraka, drugi kut s krakom duljine 25-30 koraka, okretanje natrag, daljnjih 10-15 normalnih koraka te osnovni položaj. Nakon daljnjih 10-15 normalnih koraka slijede kut i 20-25 normalnih koraka natrag do središnje linije te još jedan osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, polagano ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatni govorni/vizualni signali i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

4. Vožnja na surferskoj dasci

15 bodova

Preduvjeti za vježbu

Surferska daska.

Dozvoljene naredbe

Po jedna glasovna naredba za "Ostani", "Sidi".

Izvođenje vježbe

Po nalogu suca vodič odgura surfersku dasku sa psom koji leži na njoj, u zadanom smjeru oko 20 m daleko. Pri početku guranja može dati glasovnu naredbu za "Ostani" ili vizualnu naredbu. Pas se mora ponašati mirno i tako dugo ostati na dasci dok ga vodič uz glasovnu naredbu za "Sidi" i vizualnu naredbu ne pozove da siđe.

Ocjenjivanje

Psi koji se ne popnu na surfersku dasku, ocjenjuju se s 0 bodova. Nemirno ponašanje i nesigurnost da li da ostane na dasci, dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

5. Nošenje i predaja psa

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Startna pozicija: Psa se smije podići s tla ili s nekog povišenog mjesta.
- Pomagač za nošenje.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič može dati bilo koje glasovne ili vizualne naredbe kako bi pas zauzeo položaj iz kojeg će biti olakšano njegovo podizanje.

Vodič nosi psa 10 m ravno i predaje ga drugoj osobi. Druga osoba nosi psa daljnjih 10 m i postavlja ga zatim na tlo. Vodič hoda usporedno s pomagačem. On smije razgovarati sa svojim psom, međutim ne smije ga doticati. Nakon toga pomagač postavi psa na tlo, a vodič ga dovede osnovni položaj.

Pas ne smije pokazivati agresiju ni prema vodiču, ni prema pomagaču. Prilikom nošenja pas mora moći slobodno pokretati rep.

Ocjenjivanje

Ako se pas pokaže nekooperativnim, nemiran je prilikom nošenja, lagano reži ili se otima prilikom postavljanja na tlo, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas skoči dolje, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Pretjerana plašljivost ili agresivnost naspram vodiča ili naspram pomagača dovodi do diskvalifikacije.

6. Odležavanje s ometanjem

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Dva označena mjesta za mužjaka i ženku.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna ili vizualna naredba za "Lezi" ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Sjedi".

Izvođenje vježbe

Prije početka rada drugog psa, vodič sa psom koji ga slobodno slijedi zauzme osnovni položaj na mjestu koje je pokazao sudac. Po nalogu suca on odloži psa uz glasovnu ili vizualnu naredbu za "Leži", i to bez da pored njega ostavi bilo kakav predmet. Nato vodič ode na drugo, najmanje 30 koraka udaljeno mjesto koje je pokazao sudac, i mirno stane okrenut prema psu. Pas mora mirno ležati bez utjecaja vodiča dok drugi pas demonstrira vježbe 1 do 6.

Za vrijeme vježbe 1 drugog psa, vodič ode sam među skupinu ljudi te se nakon toga vrati na svoje prvotno mjesto.

Po nalogu suca vodič ode k' psu i postavi se s njegove desne strane. Na ponovni nalog suca, vodič izda glasovnu naredbu za "Sjedi" ili vizualnu naredbu. Pas mora brzo i ravno sjesti.

Ocjenjivanje

Nemirno ležanje psa odnosno prerano ustajanje/sjedanje ili kretanje psa ususret vodiču kad ovaj dođe po njega, nemirno ponašanje vodiča i druga prikrivena pomoćna sredstva dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne zauzme ležeći položaj, nego stoji ili sjedi, ali ostane na svojem mjestu, vježbu treba ocijeniti s nedovoljan. Ako pas nakon završetka četvrte vježbe psa kojeg se trenutno ispituje, napusti svoje mjesto za više od 3 metra, slijedi djelomična ocjena.

Ako se pas udalji sa svojeg mjesta za više od 3 metra prije nego što drugi pas završi četvrtu vježbu, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

7. Vožnja čamcem

15 bodova

Preduvjeti za vježbu

Motorni čamac s vozačem.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Popni se";
jedna glasovna naredba za "Ostani";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič i pas zauzmu osnovni položaj na primjerenoj udaljenosti od čamca. Pas se popne, skoči ili ga se dignu u čamac. Tijekom transporta pas se treba ponašati mirno i opušteno. Nakon vožnje vodič izađe sa psom i uz glasovnu naredbu za "Osnovni položaj" dovede ga osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Nesigurno ponašanje dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne ulazi ili izlazi iz čamca ciljano odnosno ako se pokaže nekooperativnim kad ga podižu u čamac ili iz njega, vježba se ocjenjuje s 0 bodova.

8. Plivanje na daljinu

20 bodova

Preduvjeti za vježbu

Motorni čamac s vozačem.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Plivaj naprijed/Odmakni se";
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Slijedi me";
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Plivaj ovamo/Dođi k meni".

Izvođenje vježbe

Spasilački tim nalazi se u čamcu. Oni se trebaju ponašati disciplinirano, međutim osnovni položaj nije nužan.

Vodič podigne psa iz stajaćeg čamca u vodu i pošalje ga u stranu od čamca kako bi čamac mogao krenuti. Čamac se odveze na oko 10 m ispred psa kako bi ovaj stalno mogao biti pod nadzorom. Na glasovnu i/ili vizualnu naredbu pas slijedi čamac. On mora mirno preplivati udaljenost od 200 m. Nakon toga se čamac zaustavi, vodič pozove psa glasovnom i/ili vizualnom naredbom, pas dopliva, a vodič mu pomogne da se popne natrag u čamac.

Ocjenjivanje

Nemirno, neravnomjerno plivanje te nedostaci prilikom plivanja k' čamcu ili prilikom podizanja iz čamca ili u njega dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas pokaže nedovoljnu kondiciju, vježbu treba prekinuti i ocijeniti s 0 bodova.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

ISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE PO TRAGU A STUPNJA ISP-T A (RH-F A)

Dijeli se na:	Traženje	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
<hr/>		
	Ukupno	300 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Prihvatanje traga	10 bodova
Praćenje traga	50 bodova
Identifikacijski predmet	20 bodova
Predmeti 5 x 8 bodova	40 bodova
Označavanje pronalaska markiranta	80 bodova
<hr/>	
Maksimalni broj bodova	200 bodova

Opća pravila

Polaganje traga:

- Trag strane osobe: 1.000 koraka (duljina koraka 70 cm), starost traga: 90 minuta. 4 promjene smjera, koje mogu biti pravokutne ili tupokutne. Tijek traga mora biti što prirodniji i prilagođen terenu te uključivati promjene na terenu. Teren se može sastojati od šume, livada i poljskih površina te može uključivati prijelaze preko putova i cesta. Polagač traga hoda duž cijelog traga normalnim korakom, on ne smije pri polaganju traga strugati po tlu niti zastajkivati. On treba predati sucu točan plan traga sa svim potrebnim informacijama kao što su redoslijed predmeta i istaknute točke za lakše lociranje traga. Snimanje GPS-om je dozvoljeno.
- Početak traga: identifikacijski predmet (maksimalno veličine cipele, dozvoljeni su i odjevni predmeti ako ne prelaze tu veličinu) na površini od 20 m x 20 m. Lijeva i desna rubna linija te površine su obilježene na tlu. Polagač traga stupi na startno područje s lijeve ili desne bočne linije i položi unutar područja identifikacijski predmet, koji zapravo označava početak traga. Nakon kraćeg zadržavanja polagač traga odlazi zatim normalnim korakom u pokazanom smjeru.
- Predmeti: pet uporabnih predmeta polagača traga koje je intenzivnije koristio, maksimalno veličine cipele, koji po boji ne odskaku bitno od tla. Predmeti ne smiju biti položeni pokraj traga, nego na sam trag. Polagač traga mora mjesto odlaganja svakog predmeta zabilježiti u skici traga. Predmeti su usto obilježeni ili točno opisani.
- Završetak traga: Polagač traga koji leži ili sjedi na kraju traga. Polagač traga mora se naći na kraju traga barem 30 minuta prije početka traženja.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 20 minuta uključujući pronalaženje identifikacijskog predmeta.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Sudionik na ispitu treba sa svojim psom spremnim za traženje pričekati dok ga se ne prozove. Pas može biti vođen slobodno ili na 10 m dugom povodniku pričvršćenom za ogrlicu s karikama ili oprsnicu. Ako pas označava pomoću bringsela, bringsel treba pričvrstiti psu prije početka traženja. Prije rada po tragu, za vrijeme postavljanja psa i tijekom cijelog traga ne smije se koristiti nikakva prisila.

Vodič se prijavi kod suca sa psom na povodniku. Dozvoljeni načini označavanja predmeta su njihovo primanje ili pokazivanje, također oboje naizmjenično. Kod primanja pas može stati, sjesti ili također doći k' vodiču. Pokazivanje se može izvršiti u ležećem, sjedećem ili stojećem položaju. Dozvoljeni načini označavanja na polagača traga su oblajavanje, bringsel ili recall.

Sudac definira vodiču startno područje, iza kojeg se vodič smije slobodno kretati. U slučaju potrebe vodič odveže psa i uputi ga da traži identifikacijski predmet. Pas mora pronaći identifikacijski predmet u roku od tri minute, pri čemu mu vodič smije pomagati glasovnim i/ili vizualnim naredbama. Nakon pronalaska identifikacijskog predmeta vodič u slučaju potrebe priveže psa na povodnik i šalje ga da izradi trag.

Ako pas ne pronađe identifikacijski predmet, ali ipak prihvati trag, vodič može dozvoliti psu da nastavi s radom na povodniku ili, nakon što obavijesti suca, samostalno slijediti psa bez povodnika.

Ako pas ne prihvati trag u roku vremena koje mu je dodijeljeno za startno područje (3 minute), spasilački tim može nastaviti s nastojanjima da prihvati trag nauštrb ukupnog vremena za izvođenje. Međutim, sudac može prekinuti traženje ako je jasno da pas odbija raditi ili da nije u stanju izvršiti zadatak.

Pri izradi traga pas treba slijediti trag koji je za sobom ostavio polagač traga, pri čemu vodič treba održavati razmak od 10 m u odnosu na psa.

Sudac slijedi spasilački tim na primjerenom udaljenosti.

Vodiču je dozvoljeno da prekine rad na tragu. Korištene stanke idu nauštrb ukupnog vremena koje im stoji na raspolaganju.

Vodiču je dozvoljeno da tijekom izrade traga psu očisti glavu, oči i nos ili da mu eventualno da vode.

Prilikom označavanja na polagača traga zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili polagača traga. Vodič mora sucu javiti da je pas upozorio te se tek po nalogu suca smije uputiti prema psu. Pas mora polagača traga označavati jasno i intenzivno dok vodič ne dospije do njega. Označavanje pronalaska mora biti izvršeno unutar kruga od maksimalno 2 metra od osobe.

Disciplina završava predavanjem nađenih predmeta, odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Sudac ocjenjuje rad na startnom području i označavanje pronalaska identifikacijskih predmeta, prihvaćanje i praćenje traga, provjeru nađenih predmeta po kronološkom redoslijedu i samostalno označavanje pronalaska na polagača traga od strane psa.

Pas mora pokazati pozitivan stav prema traženju i sigurno pokazivanje predmeta. Neznatno odstupanje od traga ne predstavlja grešku ukoliko pas može samostalno nastaviti rad na tragu. Prekoračenje vremena na početku rezultira s 0 bodova za prihvaćanje traga i identifikacijski predmet. Svaki nepronađeni predmet ili svaki predmet na koji pas nije samostalno upozorio, ocjenjuje se s 0 bodova. Ako je označavanje pronalaska na polagača traga kod psa potaknuto od strane vodiča i/ili polagača traga ili ako se pas udalji od polagača traga za više od dva metra, označavanje pronalaska na polagača traga treba ocijeniti s 0 bodova.

Svako uznemiravanje polagača traga od strane psa dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Sudac može u svakom trenutku prekinuti rad ako je uvjeren da pas ne može nastaviti s radom vlastitim snagama.

U slučaju nepronalaženja polagača traga ispit ne može biti položen.

Ozljeđivanje polagača traga od strane psa dovodi do diskvalifikacije.

ISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE PO TRAGU B STUPNJA ISP-T B (RH-F B)

Dijeli se na:	Traganje	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
<hr/>		
	Ukupno	300 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Prihvatanje traga	10 bodova
Praćenje traga	50 bodova
Identifikacijski predmet	20 bodova
Predmeti 8 x 5 bodova	40 bodova
Označavanje pronalaska markiranta	80 bodova
<hr/>	
Maksimalni broj bodova	200 bodova

Opća pravila

Polaganje traga:

- Trag strane osobe: 2.000 koraka (duljina koraka 70 cm), starost traga: 180 minuta. 8 promjena smjera, koje mogu biti oštrokutne, pravokutne ili tupokutne. Tijek traga mora biti što prirodniji i prilagođen terenu te uključivati promjene na terenu. Teren se može sastojati od šume, livada i poljskih površina te može uključivati prijelaze preko putova i cesta. Polagač traga hoda duž cijelog traga normalnim korakom, on ne smije pri polaganju traga strugati po tlu niti zastajkivati. On treba predati sucu točan plan traga sa svim potrebnim informacijama kao što su redoslijed predmeta i istaknute točke za lakše lociranje traga. Snimanje GPS-om je dozvoljeno.
- Početak traga: identifikacijski predmet (maksimalno veličine cipele, dozvoljeni su i odjevni predmeti ako ne prelaze tu veličinu) na površini od 30 m x 30 m. Lijeva i desna rubna linija te površine su obilježene na tlu. Polagač traga stupi na startno područje s lijeve ili desne bočne linije i položi unutar područja identifikacijski predmet, koji zapravo označava početak traga. Nakon kraćeg zadržavanja polagač traga odlazi zatim normalnim korakom u pokazanom smjeru.
- Predmeti: 8 uporabnih predmeta polagača traga koje je intenzivnije koristio, maksimalno veličine cipele, koji po boji ne odskaku bitno od tla. Predmeti ne smiju biti položeni pokraj traga, nego na sam trag. Polagač traga mora mjesto odlaganja svakog predmeta zabilježiti u skici traga. Predmeti su usto obilježeni ili točno opisani.
- Završetak traga: polagač traga koji leži ili sjedi na kraju traga. Polagač traga mora se naći na kraju traga barem 30 minuta prije početka traženja.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 45 minuta uključujući pronalaženje identifikacijskog predmeta.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Sudionik na ispitu treba sa svojim psom spremnim za traženje pričekati dok ga se ne prozove. Pas može biti vođen slobodno ili na 10 m dugom povodniku pričvršćenom za ogrlicu na karike ili oprsnicu. Ako pas označava pomoću bringsela, bringsel treba pričvrstiti psu prije početka traženja. Prije rada po tragu, za vrijeme postavljanja psa i tijekom cijelog traga ne smije se koristiti nikakva prisila.

Vodič se prijavi kod suca sa psom na povodniku. Dozvoljeni načini označavanja predmeta su njihovo primanje ili pokazivanje, također oboje naizmjenično. Kod primanja pas može stati, sjesti ili također doći k' vodiču. Pokazivanje se može izvršiti u ležećem, sjedećem ili stojećem položaju. Dozvoljeni načini označavanja polagača traga su oblagavanje, bringsel ili recall.

Sudac definira vodiču startno područje, iza kojeg se vodič smije slobodno kretati. U slučaju potrebe vodič odveže psa i uputi ga da traži identifikacijski predmet. Pas mora pronaći identifikacijski predmet u roku od tri minute, pri čemu mu vodič smije pomagati govornim i/ili vizualnim naredbama. Nakon pronalaženja identifikacijskog predmeta vodič u slučaju potrebe priveže psa na povodnik i šalje ga da izradi trag.

Ako pas ne pronađe identifikacijski predmet, ali ipak prihvati trag, vodič može dozvoliti psu da nastavi s radom na povodniku ili, nakon što obavijesti suca, samostalno slijediti psa bez povodnika.

Ako pas ne prihvati trag u roku vremena koje mu je dodijeljeno za startno područje (3 minute), spasilački tim može nastaviti s nastojanjima da prihvati trag nauštrb ukupnog vremena za izvođenje. Međutim, sudac može prekinuti traženje ako je jasno da pas odbija raditi ili da nije u stanju izvršiti zadatak.

Pri izradi traga pas treba slijediti trag koji je za sobom ostavio polagač traga, pri čemu vodič treba održavati razmak od 10 m u odnosu na psa.

Sudac slijedi spasilački tim na primjerenom udaljenosti.

Vodiču je dozvoljeno da prekine rad na tragu. Korištene stanke idu nauštrb ukupnog vremena koje im stoji na raspolaganju.

Vodiču je dozvoljeno da tijekom izrade traga psu očisti glavu, oči i nos ili da mu eventualno da vode.

Prilikom označavanja polagača traga zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili polagača traga. Vodič mora sucu javiti da je pas označio te se tek po nalogu suca smije uputiti prema psu. Pas mora markiranta označavati jasno i intenzivno dok vodič ne dospije do njega. Označavanje pronalaska mora biti izvršeno unutar kruga od maksimalno 2 metra od osobe.

Disciplina završava predavanjem nađenih predmeta, odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Sudac ocjenjuje rad na startnom području i označavanje pronalaska identifikacijskog predmeta, prihvaćanje i praćenje traga, provjeru nađenih predmeta po kronološkom redoslijedu i samostalno označavanje pronalaska polagača traga od strane psa.

Pas mora pokazati pozitivan stav prema traženju i sigurno pokazivanje predmeta. Neznatno odstupanje od traga ne predstavlja grešku ukoliko pas može samostalno nastaviti rad na tragu. Prekoračenje vremena na početku rezultira s 0 bodova za prihvaćanje traga i identifikacijski predmet. Svaki nepronalađeni predmet ili svaki predmet na koji pas nije samostalno upozorio, ocjenjuje se s 0 bodova. Ako je označavanje pronalaska polagača traga kod psa potaknuto od strane vodiča i/ili polagača traga ili ako se pas udalji od polagača traga za više od dva metra, označavanje pronalaska treba ocijeniti s 0 bodova.

Svako uznemiravanje polagača traga od strane psa dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Sudac može u svakom trenutku prekinuti rad ako je uvjeren da pas ne može nastaviti s radom vlastitim snagama.

U slučaju nepronalaženja polagača traga ispit ne može biti položen.

Ozljeđivanje polagača traga od strane psa dovodi do diskvalifikacije.

ISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE U PRIRODI A STUPNJA ISP-P A (RH-FL A)

Dijeli se na:	Traženje	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
<hr/>		
	Ukupno	300 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vodljivost	Suradnja s vodičem, odlučno i ciljano izvršavanje radnih zadataka uz održavanje motivacije za traženjem	30 bodova
Intenzitet traženja	Nagon za traženjem, ponašanje pri traženju, temperament, motivacija, entuzijizam, kondicija	10 bodova
Agilnost	Stupanj agilnosti, ophođenje s teškoćama	10 bodova
Samostalnost	Ispoljavanje vlastitog nagona za radom	10 bodova
Taktika vodiča	Realizacija izabrane taktike, vodičev pregled tijekom cijelog traženja	20 bodova
Označavanje pronalaska	2 markiranta, oduzimaju se bodovi za eventualno lažno označavanje pronalaska	120 bodova (2x60)
<hr/>		
Maksimalni broj bodova		200 bodova

Opća pravila

- Područje traženja: 100 x 200 m, otvoren i vegetacijom prekriven teren.
- Markiranta: 2
Psu treba biti omogućen vizualni i fizički kontakt. Skrivališta trebaju biti međusobno udaljena najmanje 10 m. Mjesto gdje je markirant može se mijenjati nakon svakog psa. Korištena skrivališta mogu se ponovo upotrijebiti. Markiranti moraju zauzeti svoje pozicije 10 minuta prije puštanja psa u traženje. Markiranti su asistenti suca; oni moraju ležati ili sjediti i mirno se ponašati, a da vodiču i/ili psu ničim ne pomažu.
- Pomoćne osobe: do 15 minuta prije početka prvog traženja mora područje traženja biti prehodano uzduž i poprijeko od strane više osoba s probnim psom.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 15 minuta.
Vrijeme za traženje započinje prvim puštanjem psa u traženje.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Sudionik na ispitu treba sa svojim psom spremnim za traženje pričekati izvan vidokruga područja za traženje dok ga se ne prozove. Pas može nositi identifikacijsku oprsnicu i/ili ogrlicu na karike. Sudac verbalno opiše područje traženja, koje je optički omeđeno ili su njegove granice jasno raspoznatljive, te odredi smjer traženja na početku ispita. Vodič se smije kretati samo po središnjoj liniji koja je obilježena svakih 50 metara. Vodiču je dozvoljeno da izvrši grubo pretraživanje terena te kad dođe do kraja središnje linije, može bez oduzimanja bodova nastaviti traženje u suprotnom smjeru koliko god puta želi.

Prije početka traženja vodič najavljuje sucu način na kojih njegov pas označava. Dozvoljeni načini označavanja su oblažavanje, bringsel i recall.

Vodič uputi psa da započne traženje. Kad je jasno da se pas od njega odvojio, sudac daje vodiču dozvolu da napusti mjesto na kojem stoji. Na naredbu vodiča pas treba „pročešljati“ obje strane terena. Povremeno vraćanje psa unatrag ne smatra se greškom. Međutim traženje unatrag tj. vraćanje vodiča natrag dozvoljeno je tek kad je isti dospio do kraja terena za traženje.

Prilikom označavanja markiranta zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili markiranta. Vodič mora sucu javiti da je pas označio i smije se tek po nalogu suca uputiti prema psu. Pas mora markiranta označavati jasno i intenzivno sve dok vodič ne dospije do njega. Označavanje pronalaska se mora dogoditi u krugu od maksimalno dva metra od markiranta.

Po nalogu suca rad se nakon pronalaženja markiranta nastavlja tamo gdje se vodič nalazio prilikom javljanja da je pas označio.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Ograničenja u taktici vodiča te u vodljivosti, intenzitetu traženja, agilnosti ili samostalnosti psa kao i bilo kakvo uznemiravanje markiranta od strane psa dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Označavanje pronalaska koje vodič nije potvrdio, predstavlja grešku, ali ne ocjenjuje se kao lažno označavanje pronalaska.

Ako je ponašanje kojim pas označava, potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, označavanje pronalaska treba ocijeniti s 0 bodova.

Za prvo lažno označavanje pronalaska skida se 40 bodova.

Drugo lažno označavanje pronalaska dovodi do prekida traženja.

U slučaju nepronalaska jednog od markiranata ispit ne može biti položen, maksimalni broj bodova koji se tada može dobiti, iznosi 139 bodova.

Ozljeđivanje markiranta od strane psa dovodi do diskvalifikacije.

ISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE U PRIRODI B STUPNJA ISP-P B (RH-FL B)

Dijeli se na:	Traženje	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
<hr/>		
	Ukupno	300 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vodljivost	Suradnja s vodičem, odlučno i ciljano izvršavanje radnih zadataka uz održavanje motivacije za traženjem	20 bodova
Intenzitet traženja	Nagon za traženjem, ponašanje pri traženju, temperament, motivacija, entuzijizam, kondicija	10 bodova
Agilnost	Stupanj agilnosti, ophođenje s teškoćama	10 bodova
Samostalnost	Ispoljavanje vlastitog nagona za radom	10 bodova
Taktika vodiča	Realizacija izabrane taktike, vodičev pregled tijekom cijelog traženja	30 bodova
Označavanje pronalaska	3 markiranta, oduzimaju se bodovi za eventualno lažno označavanje pronalaska	120 bodova (3x40)
<hr/>		
Maksimalni broj bodova		200 bodova

Opća pravila

- Područje traženja: oko 35.000 - 40.000 m², barem 50% vegetacijom prekriven teren ili zgrada.
- Markiranta: 3
Psu treba biti omogućen vizualni i/ili fizički kontakt, međutim dozvoljena su i povišena skrivališta tipična za teren, koja za psa nisu vidljiva ili dohvatljiva. Skrivališta trebaju biti međusobno udaljena najmanje 10 m. Dozvoljena su skrivališta do visine 2 metra. Mjesta gdje su markiranti skriveni mogu se mijenjati nakon svakog psa. Korištena skrivališta mogu se ponovo upotrijebiti. Markiranti moraju zauzeti svoje pozicije 15 minuta prije puštanja psa u traženje. Markiranti su asistenti suca; oni moraju ležati ili sjediti i mirno se ponašati, a da vodiču i/ili psu ničim ne pomažu.
- Pomoćne osobe: do 15 minuta prije početka prvog traženja mora područje traženja biti prehodano uzduž i poprijeko od strane više osoba s probnim psom.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 30 minuta.
Vrijeme za traženje započinje puštanjem psa u traženje.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Sudionik na ispitu treba sa svojim psom spremnim za traženje pričekati izvan vidokruga područja za traženje dok ga se ne prozove. Pas može nositi identifikacijsku oprsnicu i/ili ogrlicu na karike. Vodič dobije opis lokacije u obliku skice ili karte. Područje traženja je optički omeđeno ili su njegove granice jasno raspoznatljive. Sudac može odrediti bočnu liniju preko koje vodič ne smije prelaziti.

Prije početka traženja vodič najavljuje sucu način na kojih njegov pas označava. Dozvoljeni načini označavanja su oblagavanje, bringsel i recall.

Taktika traženja prepušta se vodiču i mora prije početka traženja biti priopćena sucu. O eventualnim promjenama tijekom rada treba suca stalno informirati, u tom slučaju vrijeme predviđeno za traženje nastavlja teći.

Vrijeme za traženje počinje prvim puštanjem psa u traženje, a nakon što je vodič najavio taktiku. Na naredbu vodiča pas treba „pročešljati“ obje strane terena. Povremeno vraćanje psa unatrag ne smatra se greškom. Traženje unatrag je dozvoljeno.

Prilikom označavanja markiranta zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili markiranta. Vodič mora sucu javiti da je pas označio i smije se tek po nalogu suca uputiti prema psu. Pas mora markiranta označavati jasno i intenzivno sve dok vodič ne dospije do njega. Označavanje pronalaska se mora dogoditi u krugu od maksimalno dva metra od markiranta, odnosno, u slučaju visokog skrivališta, jasno unutar područja gdje se markirant može osjetiti njuhom.

Po nalogu suca rad se nakon pronalaženja markiranta nastavlja tamo gdje se vodič nalazio prilikom javljanja da je pas označio.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Ograničenja u taktici vodiča te u vodljivosti, intenzitetu traženja, agilnosti i samostalnosti psa kao i bilo kakvo uznemiravanje markiranta od strane psa dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Označavanje pronalaska koje vodič nije potvrdio predstavlja grešku, ali ne ocjenjuje se kao lažno označavanje pronalaska.

Ako je ponašanje kojim pas označava potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, označavanje pronalaska treba ocijeniti s 0 bodova.

Za prvo lažno označavanje pronalaska skida se 40 bodova.

Drugo lažno označavanje pronalaska dovodi do prekida traženja.

U slučaju nepronalaženja jednog od markiranata ispit ne može biti položen, maksimalni broj bodova koji se tada može dobiti, iznosi 139 bodova.

Ozljeđivanje markiranta od strane psa dovodi do diskvalifikacije.

ISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE U RUŠEVINI A STUPNJA ISP-R A (RH-T A)

Dijeli se na:	Traženje	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	<hr/>	
	Ukupno	300 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vodljivost	Suradnja s vodičem, odlučno i ciljano izvršavanje radnih zadataka uz održavanje motivacije za traženjem	20 bodova
Intenzitet traženja	Nagon za traženjem, ponašanje pri traženju, temperament, motivacija, entuzijazam, kondicija	10 bodova
Agilnost	Stupanj agilnosti, kretanje kroz ruševinu, ophođenje s teškoćama	10 bodova
Samostalnost	Ispoljavanje vlastitog nagona za radom	10 bodova
Taktika vodiča	Pregled nad situacijom, kvaliteta izabrane taktike i njena realizacija, vodičev pregled tijekom cijelog traženja	30 bodova
Označavanje pronalaska	2 markiranta, oduzimaju se bodovi za eventualno lažno označavanje pronalaska	120 bodova (2x60)
	<hr/>	
Maksimalni broj bodova		200 bodova

Opća pravila

- Područje traženja: razrušen ili djelomično razrušen objekt, može se sastojati od različitih građevnih materijala, minimalno 800 - 1.000 m², podijeljen na jednu ili više razina. U ruševinski objekt na A stupnju moraju spadati mračne prostorije ili udubljenja i nisko smještene skrivališta zakopana do dubine od oko 1 m. Nije dozvoljeno samo čisto pretraživanje zgrade, pojedine prostorije međutim mogu biti uključene u područje traženja.
- Vodič i sudac moraju moći vidjeti u područje traženja. Markiranta: 2 osobe, zakrivene. Pas ne smije imati vizualni i/ili fizički kontakt, pokrov treba biti što neupadljiviji. Međusobna razdaljina među skrivalištima mora biti tolika da omogućava jasno označavanje pronalaska. Korištena skrivališta mogu se ponovo upotrijebiti, kod promjene skrivališta mora međutim biti isključena opasnost od lažnog označavanja. Korištena skrivališta moraju ostati otvorena ako u njima nema markiranta. Markiranti moraju zauzeti svoj položaj 15 minuta prije postavljanja psa. Treba poštivati odgovarajuće sigurnosne odredbe. Markiranti su asistenti suca i moraju se mirno ponašati, a da vodiču i/ili psu ničim ne pomažu. Na nalog suca, markiranta kojeg je

- pas označio pomagač treba izvući iz skrivališta.
- Ometanje: tinjajući plamenovi, brujanje motora, udarci čekića, bubnjanje, nosači zvuka itd.
- Pomoćne osobe: do 15 minuta prije početka prvog traženja područje traženja mora biti prehodano uzduž i poprijeko od strane više osoba s probnim psom. Neposredno prije i tijekom rada psa područjem traženja trebaju uzduž i poprijeko hodati dvije pomoćne osobe bez psa.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 20 minuta.
Vrijeme za traženje započinje puštanjem psa u traženje.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Sudionik na ispitu treba sa svojim psom pričekati izvan vidokruga područja za traženje dok ga se ne prozove. Vodič dobije opis terena u obliku skice. Područje traženja optički je omeđeno ili su njegove granice jasno raspoznatljive. Taktika traženja prepušta se vodiču i mora biti priopćena sucu prije početka traženja. O eventualnim izmjenama tijekom rada suca treba stalno informirati, u tom slučaju vrijeme predviđeno za traženje nastavlja teći.

Prije početka traženja vodič najavi sucu način na kojih njegov pas označava. Dozvoljeni načini označavanja su oblažavanje, bringsel i recall.

Psa spremnog za traženje treba bez oprsnice i ogrlice postaviti na mjestu koje vodič procijeni prikladnim. Samo za rad s bringselom dozvoljava se ogrlica za koju se pričvrsti bringsel, a koja mora imati mehanizam za popuštanje radi zaštite psa od ozljeda. Pas treba pretražiti teren po nalogu vodiča. Vodič smije stupiti na područje ruševine tek kad sudac to naloži.

Prilikom označavanja markiranta zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili markiranta. Vodič mora sucu javiti da je pas označio i smije se tek po nalogu suca uputiti prema psu. Pas mora jasno i intenzivno označavati u smjeru mjesta gdje je markirant ili odakle njuši njegov miris dok do njega ne dospije vodič. Vodič mora jasno prepoznati gdje je pas nanjušio miris.

Po nalogu suca nastavlja se rad. Vodič smije s mjesta na kojem stoji jednokratno uputiti psa u daljnje traženje. Upućivanje je moguće i direktno s mjesta pronalaska ili s ruba ruševine. Vodič potom napušta područje ruševine.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Ograničenja u taktici vodiča te u vodljivosti, intenzitetu traženja, agilnosti ili samostalnosti psa, dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Označavanje pronalaska koje vodič nije potvrdio, predstavlja grešku, ali ne ocjenjuje se kao lažno označavanje pronalaska.

Ako je ponašanje kojim pas označava potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, označavanje pronalaska treba ocijeniti s 0 bodova.

Za prvo lažno označavanje pronalaska skida se 40 bodova.

Drugo lažno označavanje pronalaska dovodi do prekida traženja.

U slučaju nepronalaska jedne osobe ispit ne može biti položen, maksimalni broj bodova koji se tada može dobiti, iznosi 139 bodova.

ISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE U RUŠEVINI B STUPNJA ISP-R B (RH-T B)

Dijeli se na:	Traženje	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	Ukupno	300 bodova

Traženje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vodljivost	Suradnja s vodičem, odlučno i ciljano izvršavanje radnih zadataka uz održavanje motivacije za traženjem	20 bodova
Intenzitet traženja	Nagon za traženjem, ponašanje pri traženju, temperament, motivacija, entuzijizam, kondicija	10 bodova
Agilnost	Stupanj agilnosti, kretanje kroz ruševinu, ophođenje s teškoćama	10 bodova
Samostalnost	Ispoljavanje vlastitog nagona za radom	10 bodova
Taktika vodiča	Pregled nad situacijom, kvaliteta izabrane taktike i njena realizacija, vodičev pregled tijekom cijelog traženja	30 bodova
Označavanje pronalaska	3 markiranta, oduzimaju se bodovi za eventualno lažno označavanje pronalaska	120 bodova (3x40)
Maksimalni broj bodova		200 bodova

Opća pravila

- Područje traženja: razrušen ili djelomično razrušen objekt, može se sastojati od različitih građevnih materijala, minimalno 1.200 - 1.500 m², podijeljen na jednu ili više razina. Ruševinski objekt na stupnju B mora imati barem 6 skrivališta od čega: barem dvije mračne prostorije ili udubljenja, barem 2 niska skrivališta zakopana na dubini od oko 2 m ili barem 2 visoka skrivališta na visini od barem 2 m. Ruševinski objekt mora uključivati barem dvije varijante skrivališta. Područje traženja ne mogu biti samo zgrade, pojedine prostorije međutim mogu biti uključene u područje traženja.
- Markiranta: 3, zakriveni.
Pas ne smije imati vizualni i/ili fizički kontakt, pokrov treba biti što neupadljiviji. Međusobna razdaljina među skrivalištima mora biti tolika da omogućava jasno označavanje pronalaska. Korištena skrivališta mogu se ponovo upotrijebiti, kod promjene skrivališta mora međutim biti isključena opasnost od lažnog označavanja.

Korištena skrivališta moraju ostati otvorena ako u njima nema markiranta.

Markiranti moraju zauzeti svoj položaj 15 minuta prije postavljanja psa. Treba poštivati odgovarajuće sigurnosne odredbe. Markiranti su asistenti suca i moraju se mirno ponašati, a da vodiču i/ili psu ničim ne pomažu. Markiranti koje je pas označio, ne moraju nužno biti izvučeni iz skrivališta. U slučaju da sudac da uputu za zbrinjavanje pronađenih markiranata, zbrinjava ih pomagač.

- Ometanje se može sastojati od: tinjajući plamenovi, brujanje motora, udarci čekića, bubnjanje, nosači zvuka itd.
- Pomoćne osobe: do 15 minuta prije početka prvog traženja područje traženja mora biti prehodano uzduž i poprijeko od strane više osoba s probnim psom. Neposredno prije postavljanja i tijekom rada psa područjem traženja treba uzduž i poprijeko hodati nekoliko pomoćnika bez psa.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 30 minuta.
Vrijeme za traženje započinje puštanjem psa u traženje.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbe

Sudionik na ispitu treba sa svojim psom pričekati izvan vidokruga područja za traženje dok ga se ne prozove. Vodič dobije opis terena u obliku skice. Područje traženja optički je omeđeno ili su njegove granice jasno raspoznatljive. Taktika traženja prepušta se vodiču i mora biti priopćena sucu prije početka traženja. O eventualnim izmjenama tijekom rada treba suca stalno informirati, u tom slučaju vrijeme predviđeno za traženje nastavlja teći.

Prije početka traženja vodič najavi sucu način na kojih njegov pas označava. Dozvoljeni načini označavanja su oblajavanje, bringsel i recall.

Psa spremnog za traženje treba bez oprsnice i ogrlice postaviti na mjestu koje vodič procijeni prikladnim. Samo za rad s bringselom dozvoljava se ogrlica za koju se pričvrsti bringsel, a koja mora imati mehanizam za popuštanje radi zaštite psa od ozljeda. Pas treba pretražiti teren po nalogu vodiča. Vodič smije stupiti na područje ruševine tek kad sudac to naloži.

Prilikom označavanja markiranta zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili markiranta. Vodič mora sucu javiti da je pas označio i smije se tek po nalogu suca uputiti prema psu. Pas mora jasno i intenzivno označavati u smjeru mjesta gdje je markirant ili odakle njuši njegov miris dok do njega ne dospije vodič. Vodič mora jasno prepoznati gdje je pas nanjušio miris.

Po nalogu suca nastavlja se rad. Vodič smije s mjesta na kojem stoji jednokratno uputiti psa u daljnje traženje. Upućivanje je moguće i direktno s mjesta pronalaženja ili s ruba ruševine. Vodič potom napušta područje ruševine.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ocjenjivanje

Ograničenja u taktici vodiča te u vodljivosti, intenzitetu traženja, agilnosti ili samostalnosti psa, dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Označavanje pronalaska koje vodič nije potvrdio, predstavlja grešku, ali ne ocjenjuje se kao lažno označavanje pronalaska.

Ako je ponašanje kojim pas označava potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, označavanje pronalaska treba ocijeniti s 0 bodova.

Za prvo lažno označavanje pronalaska skida se 40 bodova.

Drugo lažno označavanje pronalaska dovodi do prekida traženja.

U slučaju nepronalaženja jedne osobe ispit ne može biti položen, maksimalni broj bodova koji se tada može dobiti, iznosi 139 bodova.

POSLUŠNOST I PREPREKE ZA ISP-T, P, R (RH-F, FL, T) Disciplina B

Ispit za spasilačkog psa za traženje po tragu	ISP-T (RH-F)	A i B
Ispit za spasilačkog psa za traženje u prirodi	ISP-P (RH-FL)	A i B
Ispit za spasilačkog psa za traženje u ruševini	ISP-R (RH-T)	A i B

Kriteriji za ocjenjivanje i maksimalni broj bodova

Vježba 1:	Slobodna vodljivost	10 bodova
Vježba 2:	Kontrola na daljinu	10 bodova
Vježba 3:	Donošenje predmeta sa zemlje	10 bodova
Vježba 4:	Pomični most	10 bodova
Vježba 5:	Vodoravne ljestve	10 bodova
Vježba 6:	Tunel	10 bodova
Vježba 7:	Vodljivost na daljinu	10 bodova
Vježba 8:	Nošenje i predaja psa	10 bodova
Vježba 9:	Odležavanje s ometanjem	20 bodova

Maksimalni broj bodova 100 bodova

Opća pravila

Prijavljivanje i odjavljivanje kod suca obavlja se na povodniku u osnovnom položaju. Dozvoljen je samo jednostruki povodnik i ogrlica na karike. Izbor naredbi za izvođenje neke vježbe prepušta se vodiču, međutim to mora biti kratka glasovna naredba. Ime psa u kombinaciji s naredbom smatra se glasovnom naredbom. Vizualne naredbe mogu se samo onda koristiti ukoliko su izričito dozvoljene. Ako je psu za izvođenje neke vježbe potrebno ponoviti naredbu, to smanjuje ocjenu vježbe za dvije ocjene.

Pas treba izvoditi vježbe s voljom i odlučno. Svaka vježba započinje i završava osnovnim položajem. Faze između pojedinih vježbi ne ulaze u ocjenu. Dozvoljeno je kratko motiviranje psa između pojedinih vježbi te pohvala psu po okončanju vježbe. Prije početka sljedeće vježbe treba iznova zauzeti osnovni položaj.

U osnovnom položaju pas sjedi tik uz vodiča s njegove lijeve strane, usmjeren ravno prema naprijed, rame psa je u ravnini s vodičevim koljenom. Pri opozivu psa iz frontalnog položaja (ispred vodiča) u osnovni položaj, pas može sjedeći položaj pokraj vodiča zauzeti direktno ili obilaženjem oko vodiča.

Svaka vježba započinje po nalogu suca.

Redoslijed po kojem spasilački tim treba demonstrirati vježbe od 1 - 8, određuje se ždrijebom neposredno prije početka rada. Nakon ždrijebanja, psa treba skinuti s povodnika.

Tijekom slobodne vodljivosti moraju biti ispaljena dva pucnja (kalibar 6 - 9 mm). Pas se mora ponašati ravnodušno prema pucnjevim. Ako pas pokaže strah od pucnja, to dovodi do diskvalifikacije. Ako na pucanj pas pokaže znakove agresivnosti, to samo uvjetno predstavlja grešku ukoliko vodič nad njim zadrži nadzor. Ukupan broj bodova može dobiti samo pas ravnodušan na pucanj.

Izvođenje vježbi

1. Slobodna vodljivost

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Treba se pridržavati skicirane sheme za slobodnu vodljivost u prilogu. Kao jedini izuzetak, ovisno o konfiguraciji terena, sudac može promijeniti smjer kuta, pri čemu on mora biti jednako položen za sve ispitanike.

Skupina se mora sastojati od najmanje četiri osobe, uključujući drugog vodiča, pri čemu u skupini moraju biti dvije osobe, svaka s jednim psom na povodniku (mužjakom i ženkom). Skupina se kreće u krugu u smjeru kazaljke na satu.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja ili prilikom svake promjene vrste hoda.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja pas mora na glasovnu naredbu za "Uz nogu" pažljivo, s voljom i ravno naprijed slijediti vodiča uz nogu, s plećkom uvijek u visini vodičeva koljena ostajati s njegove lijeve strane te kod zaustavljanja samostalno i brzo sjesti ravno prema naprijed.

Na početku vježbe spasilački tim hoda središnjom linijom 50 koraka ravno naprijed normalnim korakom bez zaustavljanja; nakon što se okrenu natrag i naprave daljnjih 10 - 15 normalnih koraka, spasilački tim mora demonstrirati trčeći korak i polagani korak, svaki po najmanje 10 koraka. Prijelaz iz trčećeg koraka u polagani korak mora biti nagao bez prijelaznih koraka.

Nakon toga spasilački tim hoda normalnim korakom, demonstrira bez promjene vrste hoda prvi kut s krakom duljine 20-25 koraka, drugi kut s krakom duljine 25-30 koraka, okretanje natrag, daljnjih 10-15 normalnih koraka te osnovni položaj. Nakon daljnjih 10-15 normalnih koraka slijede kut i 20-25 normalnih koraka natrag do središnje linije te još jedan osnovni položaj.

Iz osnovnog položaja spasilački tim hoda normalnim korakom izvana tik uz krug od skupine ljudi u smjeru obrnutom od kazaljke na satu tako da se ispitivani pas direktno sretne sa svakim psom vođenim u skupini. Spasilački se tim jedanput zaustavi, pri čemu se skupina i dalje kreće, a barem jedna osoba prođe pokraj spasilačkog tima.

Nato vodič vodi psa normalnim korakom sa zavojima u obliku brojke osam kroz skupinu, zaustavi se u sredini, a pas samostalno zauzme osnovni položaj. Nakon toga spasilački tim napusti skupinu normalnim korakom i okonča vježbu osnovnim položajem.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, sporo ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatni govorni/vizualni signali i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

2. Kontrola na daljinu

10 bodova

Dozvoljene naredbe

Kratka glasovna naredba za "Uz nogu", koja se smije dati po jedanput pri kretanju i pri završnom osnovnom položaju;
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za svaki opoziv;
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za sjedi;
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za leži;
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za ustani.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič hoda ravno sa psom koji ga slobodno slijedi. Nakon otprilike 10-15 koraka pas mora na glasovnu naredbu za "Sjedi" i/ili vizualnu naredbu odmah sjesti, a da vodič ne prekida svoj hod niti se ne obazire. Nakon daljnjih 40ak koraka u istom pravcu vodič stane i okrene se prema psu koji mirno sjedi. Po nalogu suca vodič pozove psa glasovnom i/ili vizualnom naredbom. Čim se pas brzo i s voljom približi na oko pola puta, vodič daje glasovnu naredbu za "Leži" i/ili vizualnu naredbu, na što pas mora odmah leći. Po novom nalogu suca pas mora na glasovnu naredbu za "Ustani" i/ili vizualnu naredbu ustati. Po daljnjem nalogu suca vodič poziva psa k sebi glasovnom naredbom za "Dođi" i/ili vizualnom naredbom. Pas treba s voljom i brzo doći i sjesti tik ispred vodiča. Na glasovnu ili vizualnu naredbu pas treba zauzeti osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Greške u kretanju, sporo, nemirno ili prekasno sjedanje, lijeganje ili ustajanje, presporo dolaznje ili sjedanje pred vodiča dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Ako pas umjesto traženog položaja zauzme neki drugi položaj, za to se skidaju po 2 boda.

3. Donošenje predmeta sa zemlje

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Uporabni predmet koji pripada vodiču, a koji vodič tijekom ove cijele ispitne discipline nosi sa sobom.

Dozvoljene naredbe

Po jedna ili glasovna ili vizualna naredba za "Donesi" i "Osnovni položaj";
jedna glasovna naredba za "Predaj".

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič baci uporabni predmet oko 10 koraka daleko. Glasovna ili vizualna naredba za "Donesi" smije se dati tek kad predmet mirno leži. Pas koji slobodno sjedi pokraj vodiča, treba na govornu ili vizualnu naredbu za "Donesi" brzo otići do predmeta, odmah ga primiti i isto tako brzo donijeti ga vodiču. Pas treba sjesti tik ispred vodiča i predmet tako dugo držati u ustima dok mu ga vodič nakon kratke stanke ne preuzme uz glasovnu naredbu za "Predaj". Na govornu ili vizualnu naredbu pas se treba uputiti u osnovni položaj. Vodič za vrijeme cijele vježbe ne smije napuštati svoje stajalište.

Ocjenjivanje

Bacanje uporabnog predmeta na premalu udaljenost i pomoć od strane vodiča bez napuštanja stajališta, isto tako greške u osnovnom položaju, sporo odlaženje do predmeta, greške pri primanju predmeta, sporo vraćanje k vodiču, ispuštanje predmeta, nagrizavanje predmeta ili igranje s njim, stav vodiča raširenih nogu, greške pri sjedanju ispred vodiča i okončanju vježbe dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako vodič napusti svoje stajalište prije nego što je vježba okončana, ona se ocjenjuje s nedovoljan.

Ako pas ne donese predmet, vježba se treba ocijeniti s 0 bodova.

4. Pomični most

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Prepreka:

Sprava mora biti pokretljiva barem 20 cm.

- Drvena daska: duljina oko 4 m, širina oko 0,30 m, debljina oko 0,04 m.
- 2 jednako velike bačve: promjer oko 0,40 m
- Daska je učvršćena u smjeru kretanja na način da je njena pokretljivost ograničena na 0,20 m.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Skoči";

jedna glasovna naredba za "Stani";

ili jedna glasovna ili vizualna naredba svaki put za "Nastavi".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na primjerenom udaljenosti pred preprekom. Na glasovnu naredbu za "Skoči" i/ili vizualnu naredbu pas treba skočiti na most, a na glasovnu naredbu za "Stani" treba odmah stati u smjeru kretanja. Po nalogu suca vodič se uputi do mjesta gdje je pas, izda glasovnu naredbu za "Nastavi" ili vizualnu naredbu i hoda sa psom do kraja sprave. Na kraju sprave, pas se mora samostalno zaustaviti. Po nalogu suca, vodič izda psu glasovnu naredbu za "Nastavi" ili vizualnu naredbu i ide nekoliko koraka iza sprave. Tamo se zaustavi, a pas samostalno zauzme osnovni položaj.

Pas mora prijeći cijelom duljinom daske, a da se kod njega ne manifestira strah ili želja da skoči s daske.

Ocjenjivanje

Okljevajući skok na most, nesiguran hod po dasci, greške kod zaustavljanja ili skoka dalje dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

5. Vodoravne ljestve

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Prepreka:

Čvrste drvene ljestve s prečkama, vodoravne, s usponom.

- Ljestve: duljina oko 4 m, širina oko 0,50 m, Razmak među prečkama 0,30 m, debljina prečki 0,05 m.
- Dva potporna stupa: visina oko 0,50 m.
- Uspón: duljina 1,20 m, širina 0,50 m, dozvoljeni su poprečni potpornji kao pomoć pri penjanju.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Popni se";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na primjerenj udaljenosti pred preprekom. Na govornu i/ili vizualnu naredbu pas ide preko uspona na ljestve i hoda po njima samostalno do posljednje prečke te tamo zastane. Vodič krene uz psa koji radi na spravi, čim on prednjim šapama dosegne prvu prečku, međutim pritom ne dodiruje ni psa ni spravu. Na kraju ljestava vodič spusti psa dolje te ga uz glasovnu ili vizualnu naredbu dovede u osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Okljevajuće ili pre nagljeno penjanje, nesiguran hod po ljestvama, povremeno stupanje na uzdužnu motku ljestava ili nedolazak do kraja ljestava dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas velikim dijelom koristi uzdužnu motku ljestava, pokazuje izrazitu nesigurnost pri koračanju, padne između prečki ili treba pomoć vodiča, vježbu treba ocijeniti s nedovoljan. Ako pas skoči dolje, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

6. Tunnel

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Prepreka:

- ulaz čvrst, visina 0,50 m, duljina 3 m
- nakon toga prolaz za puzanje: mekan materijal, duljina 3 m.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Prođi";
jedna glasovna naredba za "Stani";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na primjerenoj udaljenosti pred preprekom. Na glasovnu naredbu za "Prođi" i/ili vizualnu naredbu pas treba proći kroz spravu. Nakon što pas napusti spravu, treba na glasovnu naredbu za "Stani" stati. Po nalogu suca vodič se uputi prema psu i dovede ga uz glasovnu ili vizualnu naredbu u "Osnovni položaj".

Ocjenjivanje

Oklijevanje pri ulaženju ili pri prolaženju dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Ako pas ne napusti tunel, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

7. Vodljivost na daljinu

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

- 1 markacija za startnu točku.
- 1 markacija za središte.
- 3 markirana područja u razmaku od 40 m, površine oko 1m x 1m, visine maksimalno 0,60 m (paleta, stol ili slično).
- 6 brojeva koji grafički prikazuju redoslijed markiranih područja.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i vizualna naredba za "Idi do središnje markacije";
jedna glasovna naredba za "Stani";
po jedna glasovna i vizualna naredba za svako "Idi do markiranog područja";
po jedna glasovna naredba za "Popni se"/"Skoči gore"/"Ostani";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Dođi";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Prije početka vježbe vodič izvuče brojeve po kojem redoslijedu će pas ići do markiranih područja. Vodič sa psom koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na startnoj točki. Po nalogu suca vodič šalje psa, bez da napušta svoje stajalište, uz glasovnu naredbu za "Idi do markacije" i vizualnu naredbu do jasno obilježene točke koja se nalazi na daljini od oko 20 m. Kad pas dođe do te točke, dobije glasovnu naredbu za "Stani". Na daljnji nalog suca vodič šalje psa, bez da napušta svoje stajalište, uz glasovnu naredbu za "Idi do markirane točke" i vizualnu naredbu do prve dodijeljene točke. Na glasovnu naredbu za "Popni se i ostani" pas se treba na nju popeti i tamo ostati. Vodič šalje potom psa uz glasovnu i vizualnu naredbu do sljedeće točke, na koju se on na glasovnu naredbu isto tako treba popeti i tamo ostati. Isto vrijedi i za treću točku. S treće točke psa se uz glasovnu naredbu za "Dođi" ili vizualnu naredbu dozove natrag te on treba sjesti tik ispred vodiča. Na glasovnu naredbu za "Osnovni položaj" ili vizualnu naredbu pas se treba uputiti u osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Oklijevanje pri odlaženju do prve markacije ili nekog od markiranih područja, izrazito odstupanje od idealne linije, promjena tempa, oklijevajuće penjanje na markirano područje ili njegovo svojevóljno napuštanje, pomoć od strane vodiča kao što su opetovane naredbe ili greške pri okončanju vježbe dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako se ne poštuje izvučeni redoslijed markiranih područja ili ako vodič napusti svoje stajalište, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

8. Nošenje i predaja psa

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Startna pozicija: Psa se smije podići s tla ili s nekog povišenog mjesta.
- pomagač za nošenje.

Dozvoljene naredbe

Svaki put ili jedna glasovna ili vizualna naredba za startnu poziciju, "Dođi" i "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič može dati glasovnu ili vizualnu naredbu za zauzimanje startne pozicije koja će olakšati podizanje psa.

Vodič nosi psa 10 m ravno i predaje ga drugoj osobi. Dok vodič stoji, druga osoba nosi psa daljnjih 10 m i postavlja ga zatim na tlo. Pas treba tamo ostati dok ga vodič po nalogu suca ne dozove k sebi uz glasovnu ili vizualnu naredbu. Pas treba doći brzo i s voljom te sjesti tik ispred vodiča. Uz glasovnu ili vizualnu naredbu psa se dovede u osnovni položaj.

Pas ne smije pokazivati agresiju ni prema vodiču, ni prema pomagaču. Pri nošenju pas mora moći slobodno pokretati rep.

Ocjenjivanje

Ako se pas pokaže nekooperativnim, nemiran je pri nošenju, lagano reži ili se otima prilikom postavljanja na tlo, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas skoči dolje, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Pretjerana plašljivost ili agresivnost naspram vodiča ili naspram pomagača dovodi do diskvalifikacije.

9. Odležavanje s ometanjem

20 bodova

Preduvjeti za vježbu

Dva markirana mjesta za mužjaka i ženku.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna ili vizualna naredba za "Leži";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Sjedi".

Izvođenje vježbe

Prije početka rada drugog psa vodič sa psom, koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na mjestu koje je pokazao sudac. Po nalogu suca on odloži psa uz glasovnu ili vizualnu naredbu za "Leži", i to bez da pored njega ostavi bilo kakav predmet. Nato vodič ode na drugo, najmanje 40 koraka udaljeno mjesto koje je pokazao sudac, i mirno stane okrenut prema psu. Pas mora mirno ležati bez utjecaja vodiča dok drugi pas demonstrira vježbe 1 do 8.

Dok drugi pas izvodi vježbu slobodne vodljivosti, vodič ode sam među skupinu ljudi te se nakon toga vrati na svoje prvotno mjesto.

Po nalogu suca vodič ode k psu i postavi se s njegove desne strane. Na ponovni nalog suca vodič izda glasovnu naredbu za "Sjedi" ili vizualnu naredbu. Pas mora brzo i ravno sjesti.

Ocjenjivanje

Nemirno ležanje psa odnosno prerano ustajanje/sjedanje ili kretanje psa ususret vodiču kad ovaj dolazi po njega, nemirno ponašanje vodiča i druga prikrivena pomoćna sredstva dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne zauzme ležeći položaj, nego stoji ili sjedi, ali ostane na svojem mjestu, vježbu treba ocijeniti s nedovoljan. Ako pas po završetku četvrte vježbe psa kojeg se trenutno ispituje, napusti svoje mjesto za više od 3 metra, također slijedi nedovoljna ocjena.

Ako se pas udalji sa svojeg mjesta za više od 3 metra prije nego što drugi pas završi četvrtu vježbu, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

ISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE U LAVINI A STUPNJA ISP-L A (RH-L A)

Dijeli se na:	Traženje	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	<hr/>	
	Ukupno	300 bodova

Traženje / Disciplina A

Traženje se sastoji od ispitnih dijelova: biološko lociranje sa psom i tehničko lociranje s uređajem za traženje zatrpanih.

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vodljivost	Suradnja s vodičem, odlučno i ciljano izvršavanje radnih zadataka uz održavanje motivacije za traženjem	20 bodova
Intenzitet traženja	Nagon za traženjem, ponašanje pri traženju, temperament, motivacija, entuzijazam, kondicija	10 bodova
Agilnost	Stupanj agilnosti, kretanje kroz snijeg, ophođenje s teškoćama	10 bodova
Samostalnost	Ispoljavanje vlastitog nagona za radom	10 bodova
Taktika vodiča	Pregled nad situacijom, kvaliteta izabrane taktike i njena realizacija, vodičev pregled tijekom cijelog traženja	10 bodova
Označavanje pronalaska	2 markiranta, oduzimaju se bodovi za eventualno lažno označavanje pronalaska	120 bodova (2x60)
Rad s uređajem za traženje zatrpanih	Vodičevo rukovanje uređajem za traženje zatrpanih, pronalaženje odašiljača	20 bodova
	<hr/>	
Maksimalni broj bodova		200 bodova

Opća pravila

Biološko lociranje

- Područje traženja: snježno polje, najmanje 8.000 m². Radi boljeg nadzora kao i ograničenja područja traženja njegove granice treba vidljivo označiti zastavicama.
- Markiranta: 2, zakopani na dubini od maksimalno 1 m. Pas ne smije imati vizualni i/ili fizički kontakt, pokrov treba biti što neupadljiviji. Međusobna razdaljina među skrivalištima mora biti tolika da omogućava jasno označavanje pronalaska. Korištena skrivališta mogu se ponovo upotrijebiti, kod promjene skrivališta mora međutim biti isključena opasnost od lažnog označavanja. Korištena skrivališta moraju ostati otvorena ako u njima nema markiranta. Markirantu je zabranjeno da neposredno prije zakapanja sudjeluje u pripremnim radovima oko skrivališta. Markiranti moraju zauzeti svoj položaj barem 20 minuta prije postavljanja psa. Treba poštivati odgovarajuće sigurnosne odredbe. Markiranti su asistenti suca i moraju se mirno ponašati, a da vodiču i/ili psu ničim ne pomažu.
- Pomoćne osobe: neposredno prije puštanja psa u traženje i tijekom njegovog rada, područje traženja moraju prehodati uzduž i poprijeko barem tri osobe bez psa ili se njime kretati na skijama.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 15 minuta. Vrijeme za traženje započinje s puštanjem psa u traženje. Mjerenje vremena se prekida tijekom zbrinjavanja prvog markiranta.

Tehničko lociranje

- Snježno polje, 10 m x 10 m, jasno obilježeno.
- 1 uređaj za traženje zatrpanih kao odašiljač.
- 1 uređaj za traženje zatrpanih kao prijemnik. Vodič prilikom prijavljivanja najavljuje hoće li koristiti vlastiti uređaj ili uređaj organizatora.

Dozvoljene naredbe

Biološko lociranje

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbi

Biološko lociranje

Sudionik na ispitu treba sa psom pričekati izvan vidokruga i dosega čujnosti područja traženja dok ga se ne prozove. Vodič može obaviti traženje na skijama ili u cipelama za snijeg. Vodič dobije opis lokacije i zadatka na jeziku organizatora ili na traženje na engleskom ili njemačkom. Područje traženja mu se verbalno opiše. Taktika traženja prepušta se vodiču i mora biti priopćena sucu prije početka traženja. O eventualnim izmjenama tijekom rada treba suca stalno informirati, u tom slučaju vrijeme predviđeno za traženje nastavlja teći.

Psa treba pustiti u traženje s mjesta koje vodič procijeni prikladnim. Pas treba po nalogu vodiča pretražiti teren. Vodič smije napustiti svoje stajalište tek kad se pas udaljio više od 30 metara ili kad pas označi pronalazak markiranta te sudac naloži da to učini.

Prilikom označavanja pronalaska markiranta zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili markiranta. Vodič mora sucu javiti da je pas označio pronalazak i smije se tek po nalogu suca uputiti prema psu. Pas treba jasno i intenzivno, vidljivo ili čujno označavati na mjesto gdje je markirant skriven/odakle njuši njegov miris dok do njega ne dospije vodič. Vodič mora jasno prepoznati gdje je pas nanjušio miris. Vodič obilježi mjesto nalaženja i po nalogu suca otkopa markiranta. Po nalogu suca rad se nastavlja.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Tehničko lociranje

Vodič ima zadatak da u roku od maksimalno 5 minuta na markiranom području locira, otkopa i pokaže sucu uređaj za traženje zatrpanih koji je zakopan na dubini od oko 0,30 m. Taktika se prepušta vodiču.

Ocjenjivanje

Biološko lociranje

Ograničenja u taktici vodiča te u vodljivosti, intenzitetu traženja, agilnosti ili samostalnosti psa kao i svako uznemiravanje markiranta od strane psa dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Označavanje pronalaska koje vodič ne potvrdi, predstavlja grešku, ali ne ocjenjuje se kao lažno označavanje pronalaska.

Ako je ponašanje kojim pas označava potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, označavanje pronalaska treba ocijeniti s 0 bodova.

Za prvo lažno označavanje pronalaska skida se 40 bodova.

Drugo lažno označavanje pronalaska dovodi do prekida traženja.

U slučaju nepronalaženja jednog od markiranata ispit ne može biti položen, maksimalni broj bodova koji se tada može dobiti, iznosi 139 bodova.

Ozljeđivanje markiranta od strane psa dovodi do diskvalifikacije.

Tehničko lociranje

U slučaju prekoračenja vremena vježba se ocjenjuje s 0 bodova.

ISPIIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA TRAŽENJE U LAVINI B STUPNJA ISP-L B (RH-L B)

Dijeli se na:	Traženje	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	<hr/>	
	Ukupno	300 bodova

Traženje / Disciplina A

Traženje se sastoji od ispitnih dijelova: biološko lociranje sa psom i tehničko lociranje s uređajem za traženje zatrpanih.

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Vodljivost	Suradnja s vodičem, odlučno i ciljano izvršavanje radnih zadataka uz održavanje motivacije za traženjem	20 bodova
Intenzitet traženja	Nagon za traženjem, ponašanje pri traženju, temperament, motivacija, entuzijazam, kondicija	10 bodova
Agilnost	Stupanj agilnosti, kretanje kroz snijeg, ophođenje s teškoćama	10 bodova
Samostalnost	Ispoljavanje vlastitog nagona za radom	10 bodova
Taktika vodiča	Pregled nad situacijom, kvaliteta izabrane taktike i njena realizacija, vodičev pregled tijekom cijelog traženja	10 bodova
Označavanje pronalaska	3 markiranta, oduzimaju se bodovi za eventualno lažno označavanje pronalaska	120 bodova (3x40)
Rad s uređajem za traženje zatrpanih	Vodičevo rukovanje uređajem za traženje zatrpanih, pronalaženje odašiljača	20 bodova
	<hr/>	
Maksimalni broj bodova		200 bodova

Opća pravila

Biološko lociranje

- Područje traženja: snježno polje, najmanje 12.000 m². Radi boljeg nadzora kao i ograničenja područja traženja njegove granice treba vidljivo označiti zastavicama.
- Markiranta: 3, zakopani na dubini od oko 2 m. Pas ne smije imati vizualni i/ili fizički kontakt, pokrov treba biti što neupadljiviji. Međusobna razdaljina među skrivalištima mora biti tolika da omogućava jasno označavanje pronalaska. Korištena skrivališta mogu se ponovo upotrijebiti, kod promjene skrivališta mora međutim biti isključena opasnost od lažnog označavanja. Korištena skrivališta moraju ostati otvorena ako u njima nema markiranta. Markirantu je zabranjeno da neposredno prije zakapanja sudjeluje u pripremnim radovima oko skrivališta. Markiranti moraju zauzeti svoj položaj barem 20 minuta prije postavljanja psa. Treba poštivati odgovarajuće sigurnosne odredbe. Markiranti su asistenti suca i moraju se mirno ponašati, a da vodiču i/ili psu ničim ne

pomažu. Locirane osobe bivaju po nalogu suca zbrinute od strane pomagača.

- Pomoćne osobe: do 15 minuta prije početka traženja područje traženja moraju prehodati uzduž i poprijeko barem tri osobe s probnim psom ili se njime kretati na skijama. Neposredno prije puštanja psa u traženje i tijekom njegovog rada područjem traženja trebaju hodati uzduž i poprijeko barem tri osobe bez psa ili se njime kretati na skijama.
- Vrijeme za izvođenje: maksimalno 30 minuta.
S prvim puštanjem psa u traženje počinje teći vrijeme.

Tehničko lociranje

- Snježno polje, 10 m x 10 m, jasno obilježeno.
- 1 uređaj za traženje zatrpanih kao odašiljač.
- 1 uređaj za traženje zatrpanih kao prijemnik.
Vodič prilikom prijavljivanja najavljuje hoće li koristiti vlastiti uređaj ili uređaj organizatora.

Dozvoljene naredbe

Biološko lociranje

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbi

Biološko lociranje

Sudionik na ispitu treba sa psom pričekati izvan vidokruga i dosega čujnosti područja traženja dok ga se ne prozove. Vodič treba obaviti traženje sa skijama.

Vodič dobije opis lokacije i zadatka na jeziku organizatora ili na traženje na engleskom ili njemačkom. Područje traženja mu se verbalno opiše. Taktika traženja prepušta se vodiču i mora biti priopćena sucu prije početka traženja. O eventualnim izmjenama tijekom rada treba suca stalno informirati, u tom slučaju vrijeme predviđeno za traženje nastavlja teći.

Psa treba pustiti u traženje s mjesta koje vodič procijeni prikladnim. Pas treba po nalogu vodiča pretražiti teren. Vodič smije napustiti svoje stajalište tek kad se pas udaljio više od 30 metara ili kad pas označi pronalazak markiranta te sudac naloži da to učini.

Prilikom označavanja pronalaska markiranta zabranjena je bilo kakva pomoć od strane vodiča i/ili markiranta. Vodič mora sucu javiti da je pas označio pronalazak i smije se tek po nalogu suca uputiti prema psu. Pas treba jasno i intenzivno, vidljivo ili čujno označavati mjesto gdje je markirant skriven/odakle njuši njegov miris dok do njega ne dospije vodič. Vodič mora jasno prepoznati gdje je pas nanjušio miris. Vodič obilježi mjesto nalaženja. Markiranti bivaju otkopani od strane pomoćnih osoba. Bez da se čeka završetak postupka zbrinjavanja osoba, rad se po nalogu suca nastavlja.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Tehničko lociranje

Vodič ima zadatak da u roku od maksimalno 5 minuta na markiranom području locira, otkopa i pokaže sucu uređaj za traženje zatrpanih koji je zakopan na dubini od oko 0,30 m. Taktika se prepušta vodiču.

Ocjenjivanje

Biološko lociranje

Ograničenja u taktici vodiča te u vodljivosti, intenzitetu traženja, agilnosti ili samostalnosti psa kao i svako uznemiravanje markiranta od strane psa dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Označavanje pronalaska koje vodič ne potvrdi, predstavlja grešku, ali ne ocjenjuje se kao lažno označavanje pronalaska.

Ako je ponašanje kojim pas označava, potaknuto od strane vodiča i/ili markiranta, označavanje pronalaska treba ocijeniti s 0 bodova.

Za prvo lažno označavanje pronalaska skida se 40 bodova.

Drugo lažno označavanje pronalaska dovodi do prekida traženja.

U slučaju nepronalaženja jednog od markiranata ispit ne može biti položen, maksimalni broj bodova koji se tada može dobiti, iznosi 139 bodova.

Ozljeđivanje markiranta od strane psa dovodi do diskvalifikacije.

Tehničko lociranje

U slučaju prekoračenja vremena vježba se ocjenjuje s 0 bodova.

POSLUŠNOST I PREPREKE ZA ISP-L (RH-L) Disciplina B

Ispit za spasilačke pse za traženje u lavini

ISP-L (RH-L)

A i B

Kriteriji za ocjenjivanje i maksimalni broj bodova

Vježba 1:	Slobodna vodljivost	10 bodova
Vježba 2:	Kontrola na daljinu	10 bodova
Vježba 3:	Donošenje predmeta sa zemlje	10 bodova
Vježba 4:	Vodljivost na daljinu	10 bodova
Vježba 5:	Nošenje i predaja psa	10 bodova
Vježba 6:	Odležavanje s ometanjem	20 bodova
Vježba 7:	Praćenje skijaškog traga	20 bodova
Vježba 8:	Vožnja transportnim sredstvom	10 bodova

Maksimalni broj bodova

100 bodova

Opća pravila

Prijavljivanje i odjavljivanje kod suca obavlja se na povodniku u osnovnom položaju. Dozvoljen je samo jednostruki povodnik i ogrlica na karike. Izbor naredbi za izvođenje neke vježbe prepušta se vodiču, međutim to mora biti kratka glasovna naredba. Ime psa u kombinaciji s naredbom smatra se glasovnom naredbom. Vizualne naredbe mogu se samo onda koristiti ukoliko su izričito dozvoljene. Ako je psu za izvođenje neke vježbe potrebno ponoviti naredbu, to smanjuje ocjenu vježbe za dvije ocjene.

Pas treba izvoditi vježbe s voljom i odlučno. Svaka vježba započinje i završava osnovnim položajem. Faze između pojedinih vježbi ne ulaze u ocjenu. Dozvoljeno je kratko motiviranje psa između pojedinih vježbi te pohvala psu po okončanju vježbe. Prije početka sljedeće vježbe treba iznova zauzeti osnovni položaj.

U osnovnom položaju pas sjedi tik uz vodiča s njegove lijeve strane, usmjeren ravno prema naprijed, rame psa je u ravnini s vodičevim koljenom. Pri opozivu psa iz frontalnog položaja (ispred vodiča) u osnovni položaj, pas može sjedeći položaj pokraj vodiča zauzeti direktno ili obilaženjem oko vodiča.

Svaka vježba započinje po nalogu suca.

Redoslijed po kojem spasilački tim treba demonstrirati vježbe od 1 - 6, određuje se ždrijebom neposredno prije početka rada. Nakon ždrijebanja, psa treba skinuti s povodnika.

Tijekom slobodne vodljivosti moraju biti ispaljena dva pucnja (kalibar 6 - 9 mm). Pas se mora ponašati ravnodušno prema pucnjevima. Ako pas pokaže strah od pucnja, to dovodi do diskvalifikacije. Ako na pucanj pas pokaže znakove agresivnosti, to samo uvjetno predstavlja grešku ukoliko vodič nad njim zadrži nadzor. Ukupan broj bodova može dobiti samo pas ravnodušan na pucanj.

Izvođenje vježbi

1. Slobodna vodljivost

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Treba se pridržavati skicirane sheme za slobodnu vodljivost u prilogu. Kao jedini izuzetak, ovisno o konfiguraciji terena, sudac može promijeniti smjer kuta, pri čemu on mora biti jednako položen za sve ispitanike.

Skupina se mora sastojati od najmanje četiri osobe, uključujući drugog vodiča, pri čemu u skupini moraju biti dvije osobe, svaka s jednim psom na povodniku (mužjacom i ženkom). Skupina se kreće ukруг u smjeru kazaljke na satu.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja ili prilikom svake promjene vrste hoda.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja pas mora na glasovnu naredbu za "Uz nogu" pažljivo, s voljom i ravno naprijed slijediti vodiča uz nogu, s plećkom uvijek u visini vodičeva koljena ostajati s njegove lijeve strane te kod zaustavljanja samostalno i brzo sjesti ravno prema naprijed.

Na početku vježbe spasilački tim hoda središnjom linijom 50 koraka ravno naprijed normalnim korakom bez zaustavljanja; nakon što se okrenu natrag i naprave daljnjih 10 - 15 normalnih koraka, spasilački tim mora demonstrirati trčeći korak i polagani korak, svaki po najmanje 10 koraka. Prijelaz iz trčećeg koraka u polagani korak mora biti nagao bez prijelaznih koraka.

Nakon toga spasilački tim hoda normalnim korakom, demonstrira bez promjene vrste hoda prvi kut s krakom duljine 20-25 koraka, drugi kut s krakom duljine 25-30 koraka, okretanje natrag, daljnjih 10-15 normalnih koraka te osnovni položaj. Nakon daljnjih 10-15 normalnih koraka slijede kut i 20-25 normalnih koraka natrag do središnje linije te još jedan osnovni položaj.

Iz osnovnog položaja spasilački tim hoda normalnim korakom izvana tik uz krug od skupine ljudi u smjeru obrnutom od kazaljke na satu tako da se ispitivani pas direktno sretne sa svakim psom vođenim u skupini. Spasilački se tim jedanput zaustavi, pri čemu se skupina i dalje kreće, a barem jedna osoba prođe pokraj spasilačkog tima.

Nato vodič vodi psa normalnim korakom sa zavojima u obliku brojke osam kroz skupinu, zaustavi se u sredini, a pas samostalno zauzme osnovni položaj. Nakon toga spasilački tim napusti skupinu normalnim korakom i okonča vježbu osnovnim položajem.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, sporo ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatni govorni/vizualni signali i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

2. Kontrola na daljinu

10 bodova

Dozvoljene naredbe

Kratka glasovna naredba za "Uz nogu", koja se smije dati po jedanput pri kretanju i pri završnom osnovnom položaju;

jedna glasovna i/ili vizualna naredba za svaki opoziv;

jedna glasovna i/ili vizualna naredba za sjedi;

jedna glasovna i/ili vizualna naredba za leži;

jedna glasovna i/ili vizualna naredba za ustani.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič hoda ravno sa psom koji ga slobodno slijedi. Nakon otprilike 10-15 koraka pas mora na glasovnu naredbu za "Sjedi" i/ili vizualnu naredbu odmah sjesti, a da vodič ne prekida svoj hod niti se ne obazire. Nakon daljnjih 40ak koraka u istom pravcu vodič stane i okrene se prema psu koji mirno sjedi. Po nalogu suca vodič pozove psa glasovnom i/ili vizualnom naredbom. Čim se pas brzo i s voljom približi na oko pola puta, vodič daje glasovnu naredbu za "Leži" i/ili vizualnu naredbu, na što pas mora odmah leći. Po novom nalogu suca pas mora na glasovnu naredbu za "Ustani" i/ili vizualnu naredbu ustati. Po daljnjem nalogu suca vodič poziva psa k sebi glasovnom naredbom za "Dođi" i/ili vizualnom naredbom. Pas treba s voljom i brzo doći i sjesti tik ispred vodiča. Na glasovnu ili vizualnu naredbu pas treba zauzeti osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Greške u kretanju, sporo, nemirno ili prekasno sjedanje, lijeganje ili ustajanje, presporo dolazanje ili sjedanje pred vodiča dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas umjesto traženog položaja zauzme neki drugi položaj, za to se skidaju po 2 boda.

3. Donošenje predmeta sa zemlje

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Uporabni predmet koji pripada vodiču, a koji vodič tijekom ove cijele ispitne discipline nosi sa sobom.

Dozvoljene naredbe

Po jedna ili glasovna ili vizualna naredba za "Donesi" i "Osnovni položaj";

jedna glasovna naredba za "Predaj".

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič baci uporabni predmet oko 10 koraka daleko. Glasovna ili vizualna naredba za "Donesi" smije se dati tek kad predmet mirno leži. Pas koji slobodno sjedi pokraj vodiča, treba na govornu ili vizualnu naredbu za "Donesi" brzo otići do predmeta, odmah ga primiti i isto tako brzo donijeti ga vodiču. Pas treba sjesti tik ispred vodiča i predmet tako dugo držati u ustima dok mu ga vodič nakon kratke stanke ne preuzme uz glasovnu naredbu za

"Predaj". Na govornu ili vizualnu naredbu pas se treba uputiti u osnovni položaj.

Vodič za vrijeme cijele vježbe ne smije napuštati svoje stajalište.

Ocjenjivanje

Bacanje uporabnog predmeta na premalu udaljenost i pomoć od strane vodiča bez napuštanja stajališta, isto tako greške u osnovnom položaju, sporo odlaženje do predmeta, greške pri primanju predmeta, sporo vraćanje k vodiču, ispuštanje predmeta, nagrizavanje predmeta ili igranje s njim, stav vodiča raširenih nogu, greške pri sjedanju ispred vodiča i okončanju vježbe dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako vodič napusti svoje stajalište prije nego što je vježba okončana, ona se ocjenjuje s nedovoljan.

Ako pas ne donese predmet, vježba se treba ocijeniti s 0 bodova.

4. Vodljivost na daljinu

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

- 1 markacija za startnu točku.
- 1 markacija za središte.
- 3 markirana područja u razmaku od 40 m (ruksak, odjeća ili slično).
- 6 brojeva koji grafički prikazuju redoslijed markiranih područja.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i vizualna naredba za "Idi do središnje markacije";

jedna glasovna naredba za "Stani";

po jedna glasovna i vizualna naredba za svako "Idi do markiranog područja";

po jedna glasovna naredba za "Ostani";

ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Dođi";

ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Prije početka vježbe vodič izvuče brojeve po kojem redoslijedu će pas ići do markiranih područja. Vodič sa psom koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na startnoj točki. Po nalogu suca vodič šalje psa, bez da napušta svoje stajalište, uz glasovnu naredbu za "Idi do markacije" i vizualnu naredbu do jasno obilježene točke koja se nalazi na daljini od oko 20 m. Kad pas dođe do te točke, dobije glasovnu naredbu za "Stani". Na daljnji nalog suca vodič šalje psa, bez da napušta svoje stajalište, uz glasovnu naredbu za "Idi do markirane točke" i vizualnu naredbu do prve dodijeljene točke. Na glasovnu naredbu za "Stani" pas treba tamo ostati. Vodič šalje potom psa uz glasovnu i vizualnu naredbu do sljedeće točke gdje pas na glasovnu naredbu također treba ostati. Isto vrijedi i za treću točku. Redoslijed kojim pas savladava markirane točke određuje sudac na početku vježbe. S treće točke psa se uz glasovnu naredbu za "Dođi" ili vizualnu naredbu dozove natrag te on treba sjesti tik ispred vodiča. Na glasovnu naredbu za "Osnovni položaj" ili vizualnu naredbu pas se treba uputiti u osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Oklijevanje pri odlaženju do prve markacije ili nekog od markiranih područja, izrazito odstupanje od idealne linije, promjena tempa, oklijevanje pri ostajanju kod markiranih područja ili njihovo svojevrijedno napuštanje, pomoć od strane vodiča kao što su opetovane naredbe ili greške pri okončanju vježbe dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako se ne poštuje izvučeni redoslijed markiranih područja ili ako vodič napusti svoje stajalište, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

5. Nošenje i predaja psa

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Startna pozicija: psa se smije podići s tla ili s nekog povišenog mjesta.
- pomagač za nošenje.

Dozvoljene naredbe

Svaki put ili jedna glasovna ili vizualna naredba za startnu poziciju, "Dođi" i "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič može dati glasovnu ili vizualnu naredbu za zauzimanje startne pozicije koja će olakšati podizanje psa.

Vodič nosi psa 10 m ravno i predaje ga drugoj osobi. Dok vodič stoji, druga osoba nosi psa daljnjih 10 m i postavlja ga zatim na tlo. Pas treba tamo ostaniti dok ga vodič po nalogu suca ne dozove k sebi uz glasovnu ili vizualnu naredbu. Pas treba doći brzo i s voljom te sjesti tik ispred vodiča. Uz glasovnu ili vizualnu naredbu psa se dovede u osnovni položaj.

Pas ne smije pokazivati agresiju ni prema vodiču, ni prema pomagaču. Pri nošenju pas mora moći slobodno pokretati rep.

Ocjenjivanje

Ako se pas pokaže nekooperativnim, nemiran je pri nošenju, lagano reži ili se otima prilikom postavljanja na tlo, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas skoči dolje, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Pretjerana plašljivost ili agresivnost naspram vodiča ili naspram pomagača dovodi do diskvalifikacije.

6. Odležavanje s ometanjem

20 bodova

Preduvjeti za vježbu

Dva markirana mjesta za mužjaka i ženku.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna ili vizualna naredba za "Leži";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Sjedi".

Izvođenje vježbe

Prije početka rada drugog psa vodič sa psom, koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na mjestu koje je pokazao sudac. Po nalogu suca on odloži psa uz glasovnu ili vizualnu naredbu za "Leži", i to bez da pored njega ostavi bilo kakav predmet. Nato vodič ode na drugo, najmanje 40 koraka udaljeno mjesto koje je pokazao sudac, i mirno stane okrenut prema psu. Pas mora mirno ležati bez utjecaja vodiča dok drugi pas demonstrira vježbe 1 do 5.

Dok drugi pas izvodi vježbu slobodne vodljivosti, vodič ode sam među skupinu ljudi te se nakon toga vrati na svoje prvotno mjesto.

Po nalogu suca vodič ode k psu i postavi se s njegove desne strane. Na ponovni nalog suca vodič izda glasovnu naredbu za "Sjedi" ili vizualnu naredbu. Pas mora brzo i ravno sjesti.

Ocjenjivanje

Nemirno ležanje psa odnosno prerano ustajanje/sjedanje ili kretanje psa ususret vodiču kad ovaj dolazi po njega, nemirno ponašanje vodiča i druga prikrivena pomoćna sredstva dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne zauzme ležeći položaj, nego stoji ili sjedi, ali ostane na svojem mjestu, vježbu treba ocijeniti s nedovoljan. Ako pas po završetku četvrte vježbe psa kojeg se trenutno ispituje, napusti svoje mjesto za više od 3 metra, također slijedi nedovoljna ocjena.

Ako se pas udalji sa svojeg mjesta za više od 3 metra prije nego što drugi pas završi četvrtu vježbu, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

7. Praćenje skijaškog traga

20 bodova

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Slijedi trag";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Praćenje skijaškog traga na A stupnju demonstrira se s cipelama za snijeg ili skijama, na B stupnju sa skijama.

Vodič zauzme sa psom, koji ga slobodno slijedi, osnovni položaj. Iz osnovnog položaja vodič hoda sa psom po trasi na terenu koju je odredio sudac, a koja ima ukupnu duljinu od oko 500 m. Na početku vodič izda psu glasovnu naredbu za "Slijedi trag" i/ili vizualnu naredbu i smije je tijekom daljnjeg hoda više puta ponoviti. Pas mora odmah iz osnovnog položaja poći za vodičem te hodati po njegovom tragu, a da pritom ne navaljuje na njega niti ga ne ometa. Vježba praćenja skijaškog traga obavlja se sa skijama ili cipelama za snijeg.

Ocjenjivanje

Skretanje s traga, brzanje naprijed ili zaostajanje dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

8. Vožnja transportnim sredstvom

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Transportno sredstvo:

- Vozilo za skijaške staze, sjedečnica, helikopter ili slično.

Dozvoljene naredbe vodiča

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Skoči";
jedna glasovna naredba za "Stani";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom, koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na primjerenom udaljenosti od dotičnog prijevoznog sredstva. Mogu se koristiti sva uobičajena prijevozna sredstva uz poštivanje odgovarajućih sigurnosnih odredbi. Pas se popne, skoči ili ga se podigne na prijevozno sredstvo. Za vrijeme transporta pas se mora ponašati mirno i opušteno. Nakon vožnje ili leta vodič siđe sa psom, stavi ga na tlo u stranu od prijevoznog sredstva i uz glasovnu naredbu za "Osnovni položaj" privede ga osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Nesigurno ponašanje dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako se pas prilikom ulaska ili silaska pokaže nekooperativnim, vježba se ocjenjuje s 0 bodova.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

ISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA SPAŠAVANJE IZ VODE A STUPNJA ISP-V A (RH-W A)

Dijeli se na:	Spašavanje iz vode	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	<hr/>	
	Ukupno	300 bodova

Spašavanje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Donošenje oruđa za spašavanje s obale:	konopac, udaljenost 25 m	20 bodova
Odlazak po markiranta s obale:	oprsnica, udaljenost 25 m	60 bodova
Donošenje oruđa za spašavanje iz čamca:	konopac, udaljenost 25 m	20 bodova
Odlazak po markiranta u čamcu:	oprsnica, udaljenost 25 m	60 bodova
Transport onesposobljenog čamca:	čamac na vesla, udaljenost 25 m	40 bodova

---

Maksimalni broj bodova 200 bodova

Opća pravila

Treba se pridržavati općih sigurnosnih odredbi. Svi uključeni, koji se nalaze u vodi ili u čamcu, trebaju nositi odijelo od neoprena ili prsluk za spašavanje.

Vodič treba nositi odijelo od neoprena ili prsluk za spašavanje, a pas prsluk za spašavanje ili odgovarajuću oprsnicu.

Za izvođenje vježbi treba izabrati područje na obali koje će omogućiti da pas pretežni dio vježbe mora plivati, međutim da bez poteškoća može izaći na kopno.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbi

Donošenje oruđa za spašavanje s obale 20 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Čamac na vesla s vozačem
- Konopac: konopac za čamac, duljina oko 30 m.

Izvođenje vježbe

Čamac na vesla s vozačem nalazi se u vodi na udaljenosti od 25 m od obale. Vodič daje psu u usta kraj konopca dugog oko 30 m. Na naredbu vodiča pas pliva k čamcu i predaje vozaču kraj konopca. Dok vodič vuče čamac k obali, pas pliva uz čamac. Čim čamac dođe do obale, vodič dozove psa.

Ocjenjivanje

Greške pri prihvaćanju konopca ili njegovo ispuštanje kao i greške u praćenju čamca dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne donese konopac za spašavanje do vozača čamca, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

Odlazak po markiranta s obale

60 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Pomoćna osoba s odijelom od neoprena u vodi.

Izvođenje vježbe

Osoba, koja se ponaša kao utopljenik i doziva u pomoć, nalazi se u vodi na udaljenosti od 25 m od obale.

Na naredbu vodiča pas pliva do osobe. Čim je osoba u mogućnosti uhvatiti se za oprsnicu ili spasilački prsluk psa, pas je dovodi samostalno natrag do obale. Čim pas dospije do obale s unesrećenom osobom, vodič odlazi k unesrećenome i preuzima daljnju brigu.

Ocjenjivanje

Ako pas ne pliva direktno k osobi, ne pliva direktno natrag ili ometa zbrinjavanje osobe, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne dovede pomoćnu osobu, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

Donošenje oruđa za spašavanje iz čamca

20 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Motorni čamac s vozačem
- Čamac na vesla s vozačem
- Konopac: konopac za čamac, duljina oko 30 m.

Izvođenje vježbe

Spasilački tim nalazi se u motornom čamcu. Na udaljenosti od 25 m u vodi nalazi se čamac na vesla s vozačem.

Na naredbu vodiča pas skoči u vodu. Vodič daje psu u usta kraj konopca dugog oko 30 m. Na daljnju naredbu pas pliva k čamcu i predaje vozaču kraj konopca. Dok vodič vuče čamac k vlastitom čamcu, pas pliva uz čamac. Čim je čamac na vesla u doseg motornog čamca, pomoćna osoba ga osigurava. Vodič dozove psa, pas dopliva k njemu, a vodič mu pomogne da se popne natrag u čamac.

Ocjenjivanje

Greške pri prihvaćanju konopca ili njegovo ispuštanje, greške u praćenju čamca kao i nedostaci pri skakanju u vodu, plivanju k čamcu ili podizanju u čamac dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne donese konopac za spašavanje do vozača čamca, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

Odlazak po markiranta u čamcu

60 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Motorni čamac s vozačem
- Pomoćna osoba s odijelom od neoprena u vodi.

Izvođenje vježbe

Spasilački tim nalazi se u motornom čamcu. Na udaljenosti od 25 m nalazi se osoba koja se ponaša kao utopljenik i doziva u pomoć.

Na naredbu vodiča pas skoči u vodu i pliva do osobe. Čim je osoba u mogućnosti uhvatiti se za oprsnicu ili spasilački prsluk psa, pas je dovodi samostalno natrag do obale. Čim pas s unesrećenom osobom dospije u doseg čamca, pomoćna osoba preuzima daljnju brigu. Vodič dozove psa, pas dopliva k njemu, a vodič mu pomogne da se popne natrag u čamac.

Ocjenjivanje

Ako pas ne pliva direktno k osobi, ne pliva direktno natrag ili pokaže nedostatke pri skakanju u vodu, plivanju k čamcu ili podizanju u čamac, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Ako pas ne dovede pomoćnu osobu, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

Transport onesposobljenog čamca

40 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Čamac na vesla s vozačem. Za čamac je pričvršćen konopac zadebljan na kraju, duljine oko 3 m.

Izvođenje vježbe

Plutajući čamac na vesla, u kojem vozač bespomoćno leži, nalazi se u vodi na udaljenosti od 25 od obale.

Na naredbu vodiča pas pliva k plutajućem čamcu. Pas samostalno potraži obješeni konopac, uzme ga usta i dovede čamac do obale. Čim čamac dospije do obale, vodič upućuje psa da ispusti konopac i da legne na obalu. Potom se uputi k bespomoćnom vozaču čamca.

Ocjenjivanje

Ako pas ne pliva direktno k čamcu, ne uhvati odlučno konopac ili ne pliva direktno natrag, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne dovede čamac, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

ISPIT ZA SPASILAČKOG PSA ZA SPAŠAVANJE IZ VODE B STUPNJA ISP-V B (RH-W B)

Dijeli se na:	Spašavanje iz vode	200 bodova
	Poslušnost i prepreke	100 bodova
	<hr/>	
	Ukupno	300 bodova

Spašavanje / Disciplina A

Kriteriji ocjenjivanja i maksimalni broj bodova

Donošenje oruđa za spašavanje s obale:	pojas za spašavanje, udaljenost 40 m	20 bodova
Odlazak po osobu s obale:	hvatanje za ruku, udaljenost 40 m	60 bodova
Donošenje oruđa za spašavanje iz čamca:	pojas za spašavanje, udaljenost 40 m	20 bodova
Odlazak po osobu u čamcu:	hvatanje za ruku, udaljenost 40 m	60 bodova
Transport onesposobljenog čamca:	motorni čamac, udaljenost 40 m	40 bodova
	<hr/>	
Maksimalni broj bodova		200 bodova

Opća pravila

Treba se pridržavati općih sigurnosnih odredbi. Svi uključeni, koji se nalaze u vodi ili u čamcu, trebaju nositi odijelo od neoprena ili prsluk za spašavanje.

Vodič treba nositi odijelo od neoprena ili prsluk za spašavanje, a pas prsluk za spašavanje ili odgovarajuću oprsnicu.

Za izvođenje vježbi treba izabrati područje na obali koje će omogućiti da pas pretežni dio vježbe mora plivati, međutim da bez poteškoća može izaći na kopno.

Dozvoljene naredbe

Dozvoljene su bilo koje glasovne i vizualne naredbe i njihovo ponavljanje.

Izvođenje vježbi

Donošenje oruđa za spašavanja s obale 20 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Čamac s vozačem i pomoćna osoba s odijelom od neoprena.
- Pojas za spašavanje s konopcem.

Izvođenje vježbe

S čamca koji plovi paralelno s obalom na udaljenosti od 40 m, pomoćna osoba pada u vodu i

ponaša se kao utopljenik. Bez da to primjećuje, vozač čamca vozi dalje.

Vodič baca pojas za spašavanje u pravcu osobe koja se utapa. Na naredbu vodiča pas se uputi prema pojasu za spašavanje, hvata konopac pojasa te ga donosi unesrećenoj osobi, koja se za njega uhvati. Nato pas osobu s pojasom za spašavanje samostalno odvuče k obali. Čim pas s unesrećenom osobom doprije do obale, vodič odlazi k unesrećenome i preuzima daljnju brigu.

Ocjenjivanje

Greške pri prihvaćanju konopca ili njegovo ispuštanje dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne dovede pomoćnu osobu, vježba se treba ocijeniti s 0 bodova.

Odlazak po osobu s obale

60 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Čamac s vozačem i pomoćna osoba s odijelom od neoprena.

Izvođenje vježbe

S čamca koji plovi paralelno s obalom na udaljenosti od 40 m, pomoćna osoba pada u vodu i ponaša se pasivno. Bez da to primjećuje, vozač čamca vozi dalje.

Na naredbu vodiča pas se uputi k osobi koja se utapa, ustima joj uhvati ruku i odvuče osobu k obali. Čim pas s unesrećenom osobom doprije do obale, vodič odlazi k unesrećenome i preuzima daljnju brigu.

Ocjenjivanje

Ako pas ne pliva direktno k osobi, ne pliva direktno natrag ili ometa njeno zbrinjavanje, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne dovede pomoćnu osobu ili je ozlijedi, vježba se treba ocijeniti s 0 bodova.

Donošenje oruđa za spašavanja iz čamca

20 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Motorni čamac s vozačem
- Čamac s vozačem i pomoćna osoba s odijelom od neoprena
- Sredstvo za spašavanje s konopcem.

Izvođenje vježbe

Spasilački tim nalazi se na motornom čamcu. S čamca koji plovi paralelno na udaljenosti od 40 m, pomoćna osoba pada u vodu i ponaša se kao utopljenik. Bez da to primjećuje, vozač čamca vozi dalje.

Vodič baca sredstvo za spašavanje u pravcu osobe koja se utapa. Na naredbu vodiča pas skoči u vodu, uputi se prema sredstvu za spašavanje, hvata konopac sredstva za spašavanje te ga donosi unesrećenoj osobi, koja se za nj uhvati. Nato pas markiranta sa sredstvom za spašavanje samostalno odvuče k čamcu za spašavanje. Čim je u doseg čamca, pomoćna osoba preuzima unesrećenoga. Vodič dozove psa, pas dopliva, a vodič mu pomogne da se popne natrag u čamac.

Ocjenjivanje

Greške pri prihvaćanju konopca ili njegovo ispuštanje kao i nedostaci pri skakanju u vodu, plivanju k čamcu ili podizanju u čamac dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Ako pas ne dovede pomoćnu osobu, vježba se treba ocijeniti s 0 bodova.

Odlazak po osobu u čamcu

60 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Motorni čamac s vozačem.
- Čamac s vozačem i pomoćna osoba s odijelom od neoprena.

Izvođenje vježbe

Spasilački tim nalazi se na motornom čamcu. S čamca koji plovi paralelno na udaljenosti od 40 m, pomoćna osoba pada u vodu i ponaša se pasivno. Bez da to primjećuje, vozač čamca vozi dalje.

Na naredbu vodiča pas skoči u vodi, pliva k osobi, ustima joj uhvati ruku i dovede je samostalno do čamca. Čim pas s unesrećenom osobom dospije u doseg čamca, pomoćna osoba preuzima daljnju brigu. Vodič dozove psa, pas dopliva, a vodič mu pomogne da se popne natrag u čamac.

Ocjenjivanje

Ako pas ne pliva direktno k osobi, ne pliva direktno natrag ili pokaže nedostatke pri skakanju u vodu, plivanju k čamcu ili podizanju u čamac, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene. Ako pas ne dovede pomoćnu osobu ili je ozlijedi, vježba se treba ocijeniti s 0 bodova.

Transport onesposobljenog čamca

40 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Motorni čamac s vozačem, težina oko 1.000 kg. Za čamac je pričvršćen konopac zadržan na kraju, duljine oko 5 m.
- Mostić.

Izvođenje vježbe

Spasilački tim nalazi se na motornom čamcu koji je udaljen od mostića 40 m. Na naredbu vodiča pas skoči u vodu. Vodič da psu u usta konopac pričvršćen za čamac. Pas odvuče čamac do mostića. Čim čamac dospije do mostića, pomoćna osoba se pobrine za njegovo privezivanje. Vodič dozove psa, pas dopliva, a vodič mu pomogne da se popne natrag u čamac ili na mostić.

Ocjenjivanje

Ako pas ne pliva direktno k mostiću ili ne prihvati odlučno konopac, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako čamac ne dođe do mostića, no ipak prijeđe polovinu puta, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Ako čamac prijeđe manje od polovine puta, vježba se treba ocijeniti s 0 bodova.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Izvođenje vježbi

1. Slobodna vodljivost

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Treba se pridržavati skicirane sheme za slobodnu vodljivost u prilogu. Kao jedini izuzetak, ovisno o konfiguraciji terena, sudac može promijeniti smjer kuta, pri čemu on mora biti jednako položen za sve ispitanike.

Skupina ljudi se mora sastojati od najmanje četiri osobe, uključujući drugog vodiča, pri čemu u skupini moraju biti dvije osobe, svaka s jednim psom na povodniku (mužjacom i ženkom). Skupina se kreće ukруг u smjeru kazaljke na satu.

Dozvoljene naredbe

Ili kratka glasovna ili vizualna naredba za "Uz nogu", koja se iznova smije dati prilikom svakog počinjanja ili prilikom svake promjene vrste hoda.

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja pas mora na glasovnu naredbu za "Uz nogu" pažljivo, s voljom i ravno naprijed slijediti vodiča uz nogu, s plečkom uvijek u visini vodičeva koljena ostajati s njegove lijeve strane te kod zaustavljanja samostalno i brzo sjesti ravno prema naprijed.

Na početku vježbe spasilački tim hoda središnjom linijom 50 koraka ravno naprijed normalnim korakom bez zaustavljanja; nakon što se okrene natrag i naprave daljnjih 10 - 15 normalnih koraka, spasilački tim mora demonstrirati trčeći korak i polagani korak, svaki po najmanje 10 koraka. Prijelaz iz trčećeg koraka u polagani korak mora biti nagao bez prijelaznih koraka.

Nakon toga spasilački tim hoda normalnim korakom, demonstrira bez promjene vrste hoda prvi kut s krakom duljine 20-25 koraka, drugi kut s krakom duljine 25-30 koraka, okretanje natrag, daljnjih 10-15 normalnih koraka te osnovni položaj. Nakon daljnjih 10-15 normalnih koraka slijede kut i 20-25 normalnih koraka natrag do središnje linije te još jedan osnovni položaj.

Iz osnovnog položaja spasilački tim hoda normalnim korakom izvana tik uz krug od skupine ljudi u smjeru obrnutom od kazaljke na satu tako da se ispitivani pas direktno sretne sa svakim psom vođenim u skupini. Spasilački se tim jedanput zaustavi, pri čemu se skupina i dalje kreće, a barem jedna osoba prođe pokraj spasilačkog tima.

Nato vodič vodi psa normalnim korakom sa zavojima u obliku brojke osam kroz skupinu, zaustavi se u sredini, a pas samostalno zauzme osnovni položaj. Nakon toga spasilački tim napusti skupinu normalnim korakom i okonča vježbu s osnovnim položajem.

Ocjenjivanje

Istrčavanje naprijed, skretanje u stranu, zaostajanje, sporo ili oklijevajuće sjedanje, pomanjkanje entuzijazma kod psa te dodatni govorni/vizualni signali i fizička pomoć od strane vodiča imaju za posljedicu odgovarajuće smanjenje ocjene.

2. Kontrola na daljinu

10 bodova

Dozvoljene naredbe

Kratka glasovna naredba za "Uz nogu", koja se smije dati po jedanput pri kretanju i pri završnom osnovnom položaju.

jedna glasovna i/ili vizualna naredba za svako "Dođi";

jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Sjedi";

jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Lezi";

jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Ustani".

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič hoda ravno sa psom koji ga slobodno slijedi. Nakon oko 10-15 koraka pas mora na glasovnu naredbu za "Sjedi" i/ili vizualnu naredbu odmah sjesti, a da vodič ne prekida svoj hod niti se ne obazire. Nakon daljnjih oko 40 koraka u istom pravcu vodič stane i okrene se prema psu koji mirno sjedi. Po nalogu suca vodič pozove psa govornom i/ili vizualnom naredbom. Čim se pas brzo i s voljom približi na oko pola puta, vodič daje glasovnu naredbu za "Lezi" i/ili vizualnu naredbu, na što pas mora odmah leći. Po novom nalogu suca pas mora na glasovnu naredbu za "Ustani" i/ili vizualnu naredbu ustati. Po daljnjem nalogu suca vodič poziva psa k sebi glasovnom naredbom za "Dođi" i/ili vizualnom naredbom. Pas treba s voljom i brzim hodom doći i sjesti tik ispred vodiča. Na glasovnu ili vizualnu naredbu pas treba zauzeti osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Greške u kretanju, sporo, nemirno ili prekasno sjedanje, lijeganje ili ustajanje, presporo dolaženje ili prerano sjedanje dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas umjesto traženog položaja zauzme neki drugi položaj, za to se skidaju po 2 boda.

3. Nošenje i predaja psa

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

- Startna pozicija: Psa se smije podići s tla ili s nekog povišenog mjesta.
- pomagač za nošenje.

Dozvoljene naredbe

Svaki put ili jedna glasovna ili vizualna naredba za startnu poziciju, "Dođi" i "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Iz osnovnog položaja vodič može dati glasovnu ili vizualnu naredbu za zauzimanje startne pozicije koja će olakšati podizanje psa. Kontrola na daljinu između vodiča i psa ne predstavlja grešku.

Vodič nosi psa 10 m ravno i predaje ga drugoj osobi. Dok vodič stoji, druga osoba nosi psa daljnjih 10 m i postavlja ga zatim na tlo. Pas treba tamo ostati dok ga vodič po nalogu suca ne dozove k sebi uz glasovnu ili vizualnu naredbu. Pas treba doći brzo i s voljom te sjesti tik ispred vodiča. Uz glasovnu ili vizualnu naredbu psa se dovede u osnovni položaj.

Pas ne smije pokazivati agresiju ni prema vodiču, ni prema pomagaču. Pri nošenju pas mora moći slobodno pokretati rep.

Ocjenjivanje

Ako se pas pokaže nekooperativnim, nemiran je pri nošenju, lagano reži ili se otima prilikom postavljanja na tlo, to dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas skoči dolje, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Pretjerana plašljivost ili agresivnost naspram vodiča ili naspram pomagača dovodi do diskvalifikacije.

4. Donošenje predmeta iz vode bačenog s obale 10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Za izvođenje vježbe treba izabrati područje na obali koje će omogućiti da pas pretežni dio vježbe mora plivati, međutim da bez poteškoća može izaći na kopno.

Uporabni predmet koji pripada vodiču i koji pluta na vodi, a koji vodič za vrijeme cijele ispitne discipline nosi sa sobom.

Dozvoljene naredbe

Po jedna glasovna naredba ili vizualna naredba za "Donesi" i "Osnovni položaj"; jedna glasovna naredba za "Predaj".

Izvođenje vježbe

Spasilački tim zauzme osnovni položaj na primjerenj udaljenosti od vode. Iz osnovnog položaja vodič baci uporabni predmet u vodu na oko 10 koraka daleko. Glasovna ili vizualna naredba za "Donesi" smije se dati tek kad predmet mirno pluta. Pas koji slobodni sjedi pokraj vodiča, treba se na glasovnu ili vizualnu naredbu za "Donesi" ciljano kretati prema predmetu, odmah ga primiti i isto ga tako ciljano donijeti vodiču. Pas treba sjesti tik ispred vodiča i predmet tako dugo držati u ustima dok mu ga vodič nakon kratke stanke ne oduzme uz glasovnu naredbu za "Predaj". Na glasovnu ili vizualnu naredbu pas se treba uputiti u osnovni položaj.

Vodič za vrijeme cijele vježbe ne smije napuštati svoje stajalište.

Ocjenjivanje

Bacanje predmeta na prekratku udaljenost i pomoć od strane vodiča bez promjene stajališta, isto tako greške u osnovnom položaju, sporo kretanje prema predmetu, greške pri njegovom primanju, sporo vraćanje, ispuštanje predmeta, nagrizavanje predmeta ili igranje s njim, rašireni stav nogu vodiča, greške pri sjedanju pred vodiča i okončanju vježbe dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako vodič napusti svoje stajalište prije nego je vježba okončana, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Ako pas ne donese predmet, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

5. Penjanje na surfersku dasku i vožnja na njoj 10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Za izvođenje vježbe treba izabrati područje na obali koje omogućuje da pas može stajati u vodi i da bez poteškoća može izaći na kopno.

Surferska daska.

Dozvoljene naredbe

Po jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Popni se", "Ostani" i "Sidi".

Ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom zauzme osnovni položaj na startnoj točki. Iz osnovnog položaja pas se mora na glasovnu naredbu za "Popni se" i/ili vizualnu naredbu popeti na surfersku dasku bez jedra, koja se nalazi u pitkoj vodi. Surferska daska mora biti dostupna za psa bez plivanja. Vodič može pomoći psu pri penjanju na surfersku dasku tako da je drži na mjestu.

Na glasovnu naredbu za "Ostani" i/ili vizualnu naredbu pas mora mirno ostati na surferskoj dasci. Po nalogu suca vodič gura surfersku dasku sa psom koji na njoj leži, u zadanom pravcu oko 20 m daleko. Pas se mora ponašati mirno i tako dugo ostati na dasci dok ga vodič ne pozove da s nje siđe uz glasovnu naredbu "Sidi" i/ili vizualnu naredbu.

Na kraju vježbe vodič uz glasovnu ili vizualnu naredbu zauzme sa psom osnovni položaj na obali.

Ocjenjivanje

Nesigurnost pri penjanju na surfersku dasku ili ostajanju na njoj dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas samostalno napusti surfersku dasku, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

Ako pas ne ide na surfersku dasku, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

6. Vodljivost na daljinu 10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Za izvođenje vježbe treba izabrati područje na obali koje će omogućiti da pas pretežni dio vježbe mora plivati, međutim da bez poteškoća može izaći na kopno.

Dva čamca ili surfera na udaljenosti od 40 m međusobno i u odnosu na obalu.

Dozvoljene naredbe

Po jedna glasovna ili vizualna naredba za svako plivanje do jedne od dviju ciljnih točaka;

jedna glasovna naredba za "Dođi";

ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič sa psom koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na primjerenoj udaljenosti ispred vode. Po nalogu suca vodič, bez da napušta svoje stajalište, šalje psa uz glasovnu i vizualnu naredbu do prve naznačene točke. Pas mora ostati kod točke do koje je doplivao, dok ga vodič uz glasovnu i vizualnu naredbu ne pošalje do druge naznačene točke.

Redosljied po kojem treba plivati do obiju točaka, utvrđuje sudac na početku vježbe. Uz glasovnu naredbu za "Dođi" ili vizualnu naredbu psa se dozove natrag k vodiču te on treba sjesti tik ispred njega. Na glasovnu naredbu za "Osnovni položaj" ili vizualnu naredbu pas se treba uputiti u osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Oklievajuće kretanje prema naznačenoj točki, izrazito odstupanje od idealne linije, nepostojanje odnosa prema dotičnoj markaciji ili svojevrijedno napuštanje naznačene ciljne točke, pomoć od strane vodiča kao što su opetovane naredbe ili greške u okončanju vježbe dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako se ne poštuje redosljied markiranih područja koji je utvrdio sudac ili ako vodič napusti svoje stajalište, vježba se ocjenjuje s nedovoljan.

7. Odležavanje s ometanjem

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Dva označena mjesta za mužjaka i ženku.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna naredba za "Lezi";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Sjedi".

Izvođenje vježbe

Prije početka rada drugog psa vodič sa psom, koji ga slobodno slijedi, zauzme osnovni položaj na mjestu koje je pokazao sudac. Po nalogu suca on odloži psa uz glasovnu naredbu za "Lezi", i to bez da pored njega ostavi bilo kakav predmet. Nato vodič ode na drugo, najmanje 40 koraka udaljeno mjesto koje je pokazao sudac, i mirno stane okrenut prema psu. Pas mora mirno ležati bez utjecaja vodiča dok drugi pas demonstrira vježbe 1 do 6.

Za vrijeme slobodne vodjivosti drugog psa vodič ode sam među skupinu ljudi te se nakon toga vrati na svoje prvotno mjesto.

Po nalogu suca vodič ode k psu i postavi se s njegove desne strane. Na ponovni nalog suca vodič izda glasovnu naredbu za "Sjedi" ili vizualnu naredbu. Pas mora brzo i ravno sjesti.

Ocjenjivanje

Nemirno ležanje psa odnosno prerano ustajanje/sjedanje ili kretanje psa ususret vodiču kad ovaj dolazi po njega, nemirno ponašanje vodiča i druga prikrivena pomoćna sredstva dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas ne zauzme ležeći položaj, nego stoji ili sjedi, ali ostane na svojem mjestu, vježbu treba ocijeniti s nedovoljan. Ako pas nakon završetka četvrte vježbe psa kojeg se trenutno ispituje, napusti svoje mjesto za više od 3 metra, slijedi djelomična ocjena.

Ako se pas udalji sa svojeg mjesta za više od 3 metra prije nego što drugi pas završi četvrtu vježbu, vježbu treba ocijeniti s 0 bodova.

8. Plivanje na daljinu

20 bodova

Preduvjeti za vježbu

Motorni čamac s vozačem.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Skoči u vodu";
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Plivaj naprijed/Odmakni se";
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Slijedi me";
jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Plivaj ovamo/Dodi k meni".

Izvođenje vježbe

Spasilački tim nalazi se u čamcu. Oni se trebaju ponašati disciplinirano, međutim osnovni položaj nije nužan.

Na glasovnu i/ili vizualnu naredbu pas skoči iz stajaćeg čamca u vodu. Vodič pošalje psa u stranu od čamca kako bi čamac mogao krenuti. Čamac se odveze na oko 10 m ispred psa kako bi ovaj stalno mogao biti pod nadzorom. Na glasovnu i/ili vizualnu naredbu pas slijedi čamac. On mora mirno preplivati udaljenost od 600 m. Nakon toga se čamac zaustavi, vodič pozove psa glasovnom i/ili vizualnom naredbom, pas dopliva, a vodič mu pomogne da se popne natrag u čamac.

Ocjenjivanje

Nemirno, neravnomjerno plivanje te nedostaci prilikom skakanja u vodu, plivanja k čamcu ili podizanja u čamac dovode do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

Ako pas pokaže nedovoljnu kondiciju, vježbu treba prekinuti i ocijeniti s 0 bodova.

9. Vožnja čamcem

10 bodova

Preduvjeti za vježbu

Motorni čamac s vozačem.

Dozvoljene naredbe

Jedna glasovna i/ili vizualna naredba za "Popni se";
jedna glasovna naredba za "Ostani";
ili jedna glasovna ili vizualna naredba za "Osnovni položaj".

Izvođenje vježbe

Vodič i pas zauzmu osnovni položaj na primjerenj udaljenosti od čamca. Pas se popne, skoči ili

ga se dignu u čamac. Tijekom transporta pas se treba ponašati mirno i opušteno. Nakon vožnje vodič izađe sa psom i uz glasovnu naredbu za "Osnovni položaj" dovede ga u osnovni položaj.

Ocjenjivanje

Nesigurno ponašanje dovodi do odgovarajućeg smanjenja ocjene.

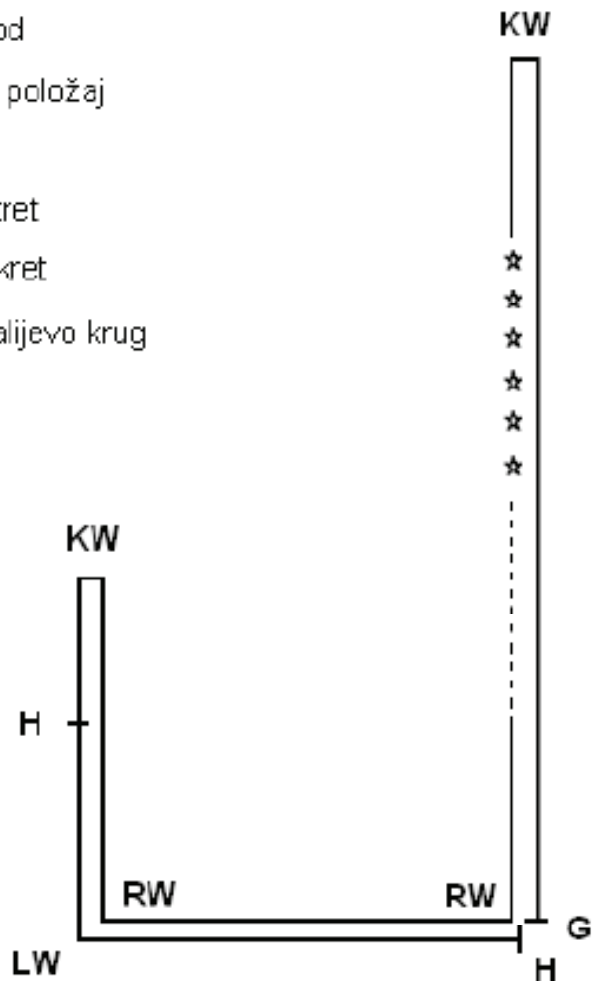
Ako pas ne ulazi ili izlazi iz čamca ciljano odnosno ako se pokaže nekooperativnim kad ga podižu u čamac ili iz njega, vježba se ocjenjuje s 0 bodova.

Disciplina završava odjavom vodiča i ocjenom suca.

Ako se disciplina A: rad u vodi, izvodi nakon toga, pas se treba moći odmoriti barem jedan sat.

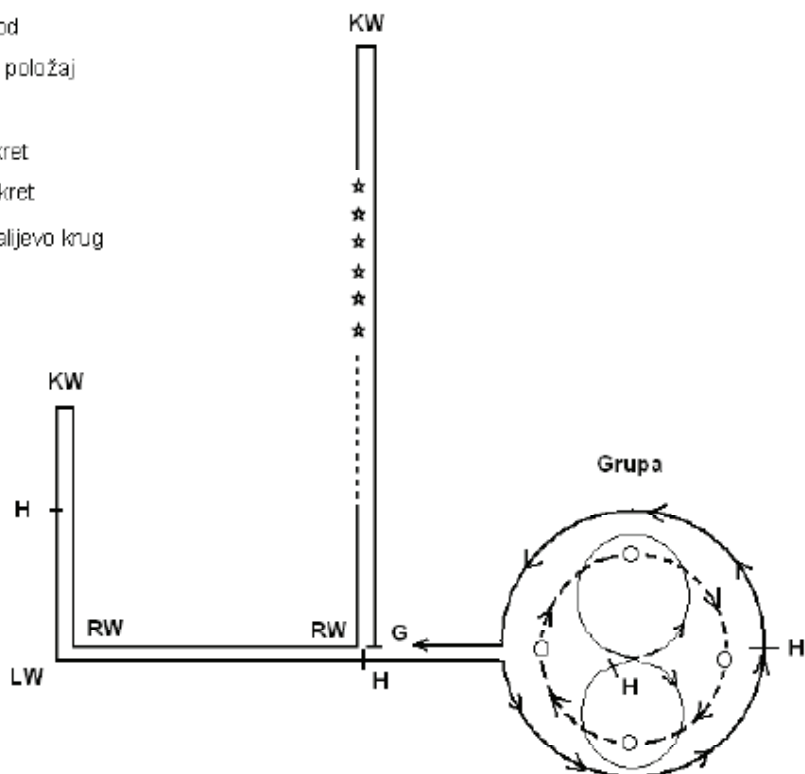
- Normalan hod
- ☆☆☆☆ Trčanje
- Spori hod
- G Početni položaj
- H Stani
- LW Lijevi okret
- RW Desni okret
- KW Okret nalijevo krug

Shema 2: Slobodna vodljivost

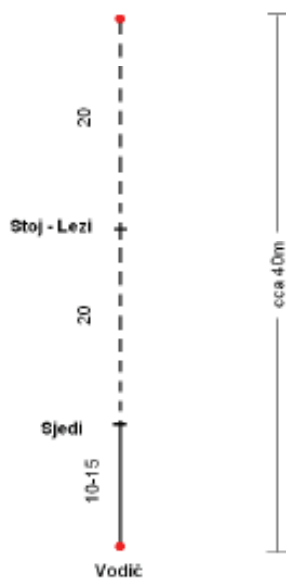
A i B stupanj

- Normalan hod
- ☆☆☆☆ Trčanje
- Spori hod
- G** Početni položaj
- H** Stani
- LW** Lijevi okret
- RW** Desni okret
- KW** Okret nalijevo krug

Shema 3: Kontrola na daljini

Shema 4: Vodljivost na daljini

